

孔子曰：有教无类

ขงจื้อกล่าวว่า
ชาติกำเนิดปัญหาไร้ต่างกัน
การศึกษาร่วมช่วยสรรค์เสมอได้

กรณีศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี
(Best Practice)

โครงการจัดการเรียนการสอน
ภาษาจีนในระดับอุดมศึกษา

ให้แก่ชาวต่างชาติของมหาวิทยาลัยในปักกิ่ง
สาธารณรัฐประชาชนจีน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๙๙/๒๐ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๑๑๒๙
Website: <http://www.onec.go.th>

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 51/2559
ISBN 978-616-270-101-6 (๒๕๖)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการวิจัย

เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย :

กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดัตต

ศาสตราจารย์ ดร. ประชานันท์ นามะนันทน์ ในการสอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ภาษาจีนเป็นภาษาที่สำคัญมากภาษาหนึ่ง และมีแนวโน้มที่จะสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคต เนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 5,000 ปี มีการสั่งสมองค์ความรู้ด้านต่างๆ และถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาจนถึงปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาชนจีนยังเป็นประเทศมหาอำนาจที่ทรงอิทธิพลทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก เป็นประเทศที่มีความเติบโตทางด้านเศรษฐกิจสูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลก และประชากรชาวจีนยังมากเป็นอันดับ 1 ของโลก ดังนั้น หากคนไทยมีความรู้ภาษาจีนจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ค้นคว้า และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ สามารถสร้างความร่วมมือด้านธุรกิจการค้าการพัฒนาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยได้เปรียบในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคนี้

ประเทศไทยมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมานานหลายทศวรรษ และในทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีการจัดการเรียนการสอนในทุกกระดับ/ประเภทการศึกษา แต่เนื่องจากยังไม่มีกรอบนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นระบบ สอดรับไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบกับยังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการทำให้ไม่สามารถพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการศึกษาของประเทศ เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงมอบหมายให้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยศึกษาครอบคลุมในทุกกระดับ/ประเภทการศึกษาอย่างเป็นองค์รวม เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และรายงานการวิจัยชุดนี้ได้มีการปรับปรุงตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ และเพื่อให้รายงานการวิจัยชุดนี้เกิดประโยชน์สูงสุด สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงจัดพิมพ์ชุดรายงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยรายงาน 7 เล่ม เพื่อเผยแพร่สู่หน่วยงาน องค์กร นักวิชาการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยต่อไป ได้แก่

- 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
ระดับประถมศึกษา
- 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
ระดับมัธยมศึกษา
- 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
ระดับอาชีวศึกษา
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
ระดับอุดมศึกษา
- 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
การศึกษานอกระบบ
- 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน กรณีศึกษามหาวิทยาลัย
ปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ในการสอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างชาติ
- 7) รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
สังเคราะห์ภาพรวม

(ดร.กมล รอดคล้าย)

เลขาธิการสภาการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ให้กับชาวต่างชาติในระดับอุดมศึกษาของจีน

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยโดยการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลในส่วนของกรณีศึกษาเพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน (Best Practice) ที่คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) มหาวิทยาลัยปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยการเข้าสังเกตการณ์การสอนในห้องเรียน รวมทั้งใช้วิธีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังใช้การศึกษาข้อมูลจากเอกสารในส่วนของการศึกษาประวัติความเป็นมา นโยบายและยุทธศาสตร์ของการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศของจีน

กรณีศึกษาของแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับชาวต่างชาติในฐานะภาษาต่างประเทศที่มหาวิทยาลัยปักกิ่งในงานวิจัยฉบับนี้ เป็นการเน้นศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน สำหรับรายวิชาที่เป็นข้อมูลและกรอบในการศึกษาวิเคราะห์ จะเป็นรายวิชาในกลุ่มวิชาภาษาจีนทักษะรวม วิชาเกี่ยวกับความรู้ภาษาจีนในด้านไวยากรณ์ และวิชาจีนปริทัศน์ ซึ่งเป็นรายวิชาที่เน้นความรู้ทางด้านสังคมและวัฒนธรรมจีน

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มรายวิชาบังคับทักษะรวมนี้ พบว่า ผู้สอนใช้แนวคิดในการจัดรูปแบบการสอนในเชิงปฏิสัมพันธ์เป็นหลัก สำหรับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเกี่ยวกับความรู้เฉพาะด้าน เช่น วิชาไวยากรณ์จีน และวิชาที่เกี่ยวกับความรู้ทางสังคมและวัฒนธรรมจีน เช่น วิชาจีนปริทัศน์ แนวทางการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่โดดเด่นที่สุดก็คือ การนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเชิงประสบการณ์มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน

งานวิจัยฉบับนี้ พบว่า การที่หลักสูตรการเรียนการสอนของคณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) ของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนจนเป็นที่ประจักษ์ ไม่ได้เกิดจากเฉพาะกระบวนการสอนที่ดีมีประสิทธิภาพเพียงอย่างเดียว หากแต่ยังขึ้นอยู่กับโครงสร้างของระบบการบริหารจัดการทั้งกระบวนการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ โดยเริ่มตั้งแต่สถาบันการศึกษานั้นๆ จะต้องมีการกำหนดแผนแม่แบบของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ จะมีแผนแม่บทแล้ว ยังต้องกำหนดและออกแบบกระบวนการของการเรียนการสอนให้มีความเชื่อมโยงกับกระบวนการอื่นๆ ของระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติอีกด้วย

ข้อมูลและแนวคิดจากกรณีศึกษาของงานวิจัยนี้ จัดทำขึ้นเพื่อหวังว่าจะเป็นประโยชน์ และเพื่อเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนของประเทศไทย ให้มีคุณภาพ สามารถผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านภาษาจีน เพื่อรองรับภารกิจในตลาดแรงงาน ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในอนาคต

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ประเทศจีนหลังการสถาปนาเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อ ปี ค.ศ. 1949 แล้ว รัฐบาลจีนได้ดำเนินนโยบายการปฏิรูปและพัฒนาระบบต่างๆ ของประเทศอย่างกว้างขวาง ซึ่งรวมทั้งด้านการศึกษาด้วย ประเทศจีนเริ่มจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างชาติเป็นหลักสูตรเฉพาะอย่างเป็นทางการตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1952 มหาวิทยาลัยปักกิ่งได้เริ่มเปิดแผนกการสอนภาษาจีนสำหรับนักศึกษาต่างชาติขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยอาจารย์ 14 คนและนักศึกษาชาวต่างชาติ 77 คน

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างชาติ ได้ค่อยๆ พัฒนาเป็นรูปธรรมขึ้น ควบคู่ไปกับการเสนอแนวคิดและทฤษฎีสำหรับการจัดการด้านเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ ของบรรดานักวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้อง และประเด็นที่มีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวางก็คือ การเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาตินั้น ควรจะแตกต่างไปจากการสอนภาษาจีนโดยทั่วไปในประเทศจีนหรือไม่อย่างไร

การระดมความคิดของบรรดานักวิชาการจีนยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่ง ปี ค.ศ. 1978 กระทรวงศึกษาธิการของจีนได้มีนโยบาย ให้สาขาวิชาการศึกษาภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติเป็นสาขาวิชาเฉพาะสาขาหนึ่งในระบบการศึกษาของจีน ดังนั้น จึงได้มีการกำหนดลักษณะเฉพาะและทฤษฎีของการเรียนการสอนภาษาจีน ในฐานะภาษาต่างประเทศอย่างเป็นทางการ สถาบันอุดมศึกษาของจีนต่างให้ความสำคัญกับสาขาวิชาใหม่นี้เป็นอย่างยิ่ง และได้เปิดดำเนินการหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับชาวต่างชาติอย่างแพร่หลายทั่วทั้งประเทศ

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 ยุคปีทศวรรษ 1990 นอกจากมหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง (Beijing Language and Culture University) ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางที่ดำเนินหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับชาวต่างชาติที่ใหญ่ที่สุดของประเทศจีนแล้ว ยังมีสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ อีกกว่า 400 แห่ง ทั่วทั้งประเทศจีนที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับชาวต่างชาติ ในรูปแบบของหลักสูตรทั้งระยะสั้นและระยะยาว หรือการสอนในระดับปริญญา เช่น มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาวิทยาลัยฝักหัดครูปักกิ่ง มหาวิทยาลัยฟู่ตัน มหาวิทยาลัยฝักหัดครูว่าตง มหาวิทยาลัยหนานกิง มหาวิทยาลัยหนานไค และมหาวิทยาลัยเซี่ยเหมิน เป็นต้น จากตัวเลขของกระทรวงศึกษาธิการเมื่อปี ค.ศ. 2015 ที่ผ่านมามีจำนวนชาวต่างชาติที่ศึกษาภาษาจีนในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศจีนอยู่ประมาณ 60,000 กว่าคน และมีจำนวนมากถึง 30 ล้านคนในทั่วโลก

กรณีศึกษาของแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับชาวต่างชาติ ใน ฐานะภาษาต่างประเทศ ที่มหาวิทยาลัยปักกิ่งในงานวิจัยฉบับนี้ เป็นการเน้นศึกษากระบวนการของ การจัดระบบการเรียนการสอนในห้องเรียน ส่วนรายวิชาที่เป็นข้อมูลและกรอบในการศึกษาวิเคราะห์ จะเป็นรายวิชาในกลุ่มวิชาภาษาจีนทักษะรวม วิชาเกี่ยวกับความรู้ภาษาจีนในด้านไวยากรณ์ และ วิชาจีนปริทัศน์ ซึ่งเป็นวิชาการความรู้ทางด้านสังคมและวัฒนธรรมจีน ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มรายวิชาบังคับทักษะรวมนี้ พบว่า ผู้สอนใช้แนวคิดในการจัดรูปแบบ การสอนในเชิงปฏิสัมพันธ์เป็นหลัก

การใช้รูปแบบการสอนเชิงปฏิสัมพันธ์สำหรับวิชาภาษาจีนทักษะรวม ซึ่งเป็นวิชาความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบหลักของภาษาคือ ระบบเสียง ระบบคำ ระบบไวยากรณ์และระบบตัว อักษรจีน รวมทั้งมีเนื้อหาของบทเรียนที่เน้นความรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมจีน วิชาทักษะรวมจะเน้น ฝึกทักษะการใช้ภาษาจีนในการสื่อสารทั้ง 4 ทักษะคือ การฟัง-พูด-อ่านและเขียน ดังนั้น ภารกิจหลัก ของการเรียนการสอนจึงกำหนดให้การฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญ ทำให้การเรียนการสอนสำหรับวิชาทักษะรวมนี้ เป็นวิชาที่ต้องเน้นเรื่องการปฏิบัติจริง สามารถ นำความรู้ที่เรียนในตำรามาปรับใช้ได้จริง จึงจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หลักของรายวิชาคือ ทำให้ ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาจีนอย่างเป็นรูปธรรม

การสอนในรูปแบบปฏิสัมพันธ์ ประเด็นที่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด คือคุณภาพของครูผู้สอน ที่จะต้องมีคุณสมบัติในหลายด้าน เช่น ในด้านการออกแบบรูปแบบการสอนในห้องเรียน ผู้สอนต้อง บริหารจัดการกับเนื้อหาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน เป็นต้น รวมทั้ง การจัดรูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถปฏิบัติได้จริง

สำหรับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเกี่ยวกับความรู้เฉพาะด้าน เช่น วิชาไวยากรณ์จีน และวิชาที่เกี่ยวกับความรู้ทางสังคมและวัฒนธรรมจีน เช่น วิชาจีนปริทัศน์ แนวทางการจัดการเรียน การสอนในห้องเรียนที่โดดเด่นที่สุด ก็คือ การนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในแบบเชิง ประสบการณ์มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อเน้นการเชื่อมต่อทางด้านความรู้และ ความคิดเดิมของผู้เรียน ซึ่งมีรูปแบบการเรียนการสอนในห้องเรียนในแบบเชิงประสบการณ์ สำหรับ การสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศตามแนวคิดนี้ จะเน้นที่ผู้เรียนจะต้องอยู่ร่วมใน กระบวนการของกิจกรรมการฝึกการใช้ภาษาด้วยตนเอง ฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม และให้ความสำคัญในการคัดสรรเนื้อหาให้แก่ผู้เรียน

แนวคิดการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบเชิงประสบการณ์ มีหลักคิดพื้นฐานที่ว่า การสร้างความเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง คือการสร้างสภาพแวดล้อมทางภาษา และใช้กิจกรรม เป็นส่วนเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง การทำกิจกรรมร่วมกันของผู้เรียน โดยจัดแบ่งผู้เรียนให้เป็น กลุ่มย่อย เพื่อทำการกิจตามเนื้อหาของบทเรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างความรู้ใหม่ ขึ้นจากพื้นฐานความเข้าใจ และทำให้ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในห้องเรียนด้วย ส่วนการ

มอบหมายการบ้านให้ผู้เรียน เป็นการต่อยอดความรู้ของผู้เรียนจากการเรียนในห้องเรียน อีกทั้งเป็นการนำความรู้จากห้องเรียน ไปปฏิบัติใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ปัจจัยเหล่านี้จึงเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการจัดการการเรียนการสอนในห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ

งานวิจัยนี้ พบว่า การที่หลักสูตรการเรียนการสอนของคณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) ของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนจนเป็นที่ประจักษ์ ไม่ได้เกิดจากเฉพาะกระบวนการสอนที่ดี มีประสิทธิภาพเพียงอย่างเดียว หากแต่ยังขึ้นอยู่กับโครงสร้างของระบบการบริหารจัดการทั้งกระบวนการ ดังนั้น จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางและข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับกระบวนการของการบริหารจัดการของการเรียนการสอน โดยเสนอให้สถาบันการศึกษาที่จะเปิดดำเนินการสอนหลักสูตรภาษาจีน จะต้องมีการกำหนดแผนแม่แบบของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่งหัวใจหลักของแผนแม่แบบคือ การกำหนดทิศทางของสาขาวิชาอย่างชัดเจน และรวมทั้งในส่วนขององค์ประกอบอื่นๆ อีก เช่น ผู้เรียน ผู้สอน วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน หลักการพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากสาขาวิชาที่แตกต่างกันย่อมมีรูปแบบและวิธีการเรียนการสอน เนื้อหาของรายวิชา ทฤษฎีการสอนที่แตกต่างกันไปตามศาสตร์ของสาขาวิชานั้นๆ

นอกจากจะมีแผนแม่บทแล้ว ยังจะต้องกำหนดและออกแบบกระบวนการของการเรียนการสอนให้มีความเชื่อมโยงกับกระบวนการอื่นๆ ของระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติอีกด้วย นั่นคือความเชื่อมโยงของกระบวนการแผนแม่แบบ กระบวนการของการเลือกตำราเรียนหรือการเขียนตำรา กระบวนการของการเรียนการสอนในห้องเรียน และกระบวนการทดสอบ ทั้งนี้ จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอน และปัจจัยชี้ขาดที่สำคัญอันจะส่งผลให้กระบวนการทั้งระบบประสบผลสำเร็จในระดับใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูผู้สอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง สำหรับทิศทางในการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนคือการอบรมในเรื่ององค์ความรู้ด้านวิชาการของภาษาจีน ซึ่งประกอบด้วยความรู้ด้านการสอนระบบเสียงภาษาจีน ความรู้ด้านการสอนระบบตัวอักษรจีน ความรู้ด้านการสอนระบบคำภาษาจีน และความรู้ด้านการสอนระบบไวยากรณ์จีน

ซึ่งข้อมูลและแนวคิดจากกรณีศึกษาของงานวิจัยนี้ จัดทำขึ้นเพื่อหวังว่าจะเป็นประโยชน์ และเพื่อเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนของประเทศไทยให้มีคุณภาพ สามารถผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านภาษาจีน เพื่อรองรับภารกิจในตลาดแรงงาน ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในอนาคต

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	I
บทคัดย่อ	III
บทสรุปผู้บริหาร	IV
สารบัญ	VII
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.5 วิธีวิจัย	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.7 คำนิยามและคำสำคัญ	4
บทที่ 2 นโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลจีนต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่ชาวต่างชาติ (กรณีศึกษาที่ประเทศจีน)	6
2.1 นโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลจีนกับการวางรากฐานสำหรับการจัด การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่ชาวต่างชาติ	6
2.2 ภาพรวมนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลจีนที่เป็นแนวทางและกรอบการพัฒนา ด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ	9
2.3 สรุปภาพรวมและวิเคราะห์	10
บทที่ 3 หลักสูตรและระบบการบริหารจัดการ (กรณีศึกษาที่ประเทศจีน)	12
3.1 การบริหารจัดการ	12
3.2 หลักสูตร	13
3.3 รายวิชา	15
3.4 การบริหารจัดการเกี่ยวกับห้องเรียนและจำนวนคาบเรียน / สัปดาห์	16
3.5 การบริหารจัดการเกี่ยวกับระบบการเรียนของนักศึกษา	17
3.6 ระบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของคณาจารย์ผู้สอน	18
3.7 คณาจารย์และผลงานด้านวิชาการ	20
3.8 ระบบการให้บริการทางวิชาการแก่สถาบันภายนอกทั้งในและต่างประเทศ	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.9 การบริหารจัดการเกี่ยวกับเรื่องอาคารสถานที่	21
3.10 วิเคราะห์และข้อเสนอเชิงนโยบาย	21
บทที่ 4 กระบวนการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน(กรณีศึกษาที่ประเทศจีน)	23
4.1 กรณีศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน (Best Practice)	23
4.2 ความสำคัญของการสอนแบบปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนสำหรับวิชาภาษาจีน ทักษะรวม	25
4.3 รูปแบบการเรียนการสอนในห้องเรียนในแบบเชิงประสบการณ์	28
4.4 ภาพรวมและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	30
บทที่ 5 สรุป : ข้อเสนอแนะและข้อเสนอเชิงนโยบายในภาพรวมของกระบวนการในการจัด การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ	32
5.1 การวางแผนแม่แบบของกระบวนการเรียนการสอน	33
5.2 การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการสอนภาษาจีนของครูผู้สอน	34
5.3 ผู้กำหนดนโยบายการศึกษาด้านการสอนภาษาจีนควรต้องทำความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาพรวมทั้งระบบของสาขาวิชาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษา ต่างประเทศ	38
5.4 แนวทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐของไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อ การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย	38
บรรณานุกรม	41
ภาคผนวก	45
ภาคผนวก 1 รายชื่อสถานศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ให้แก่ชาวต่างชาติในระดับอุดมศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน	46
ภาคผนวก 2 ตัวอย่างรายวิชาหลักสูตรระยะยาวสำหรับปีการศึกษา 2015 ภาคการศึกษาที่ 2	56
ภาคผนวก 3 ตัวอย่างปฏิทินการศึกษา	61
ภาคผนวก 4 ตัวอย่างแบบฟอร์มต่างๆ	65
ภาคผนวก 5 ตัวอย่างรายวิชาบังคับวิชาเอกสาขาภาษาและวรรณคดีจีน มหาวิทยาลัยปักกิ่ง (สำหรับนักเรียนต่างชาติ)	71
เกี่ยวกับผู้วิจัย	73
คณะผู้ดำเนินการ	74

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของการวิจัย

เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 สังคมโลกในยุคไร้พรมแดนหรือโลกาภิวัตน์จึงเป็นสังคมของข่าวสารและความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสมัยใหม่ กิจกรรมและการติดต่อสื่อสารคมนาคมของคนในประเทศต่างๆ มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น บทบาทของภาษาในศตวรรษนี้จึงมีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะปัจจุบัน ประเทศจีนได้กลายเป็นประเทศที่มีความสำคัญในอันดับต้นๆ ของโลก ทุกประเทศต่างหันเหความสนใจไปที่ประเทศจีน และมีความต้องการติดต่อสัมพันธ์ทั้งในด้านธุรกิจการค้าและด้านอื่นๆ ด้วยเหตุนี้บรรดาประเทศต่างๆ จึงต้องริบเร่งในการสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาจีนภายในระยะเวลาอันสั้น ทำให้มีผู้คนจำนวนมากทยอยหลั่งไหลเดินทางไปศึกษาภาษาจีนที่ประเทศจีน ขณะเดียวกันก็ยังเกิดกระแสความนิยมเรียนภาษาจีนขึ้นในทั่วทุกมุมโลก ด้วยเหตุนี้เอง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989 กระทรวงศึกษาธิการของจีน จึงได้ประกาศนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนากิจการด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับชาวต่างชาติให้เป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของประเทศ (周小兵, 2009 : 前言) นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศของประเทศจีนก็มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว บรรดานักศึกษาต่างชาติที่เดินทางไปศึกษาภาษาจีนที่ประเทศจีน ส่วนใหญ่ล้วนแล้วแต่ประสบความสำเร็จในการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม นั่นคือสามารถฟังพูดอ่านเขียนภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมักเกิดการตั้งข้อสังเกตว่า แม้ว่าการเรียนการสอนภาษาจีนภายในประเทศไทยจะมีอยู่อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน หากแต่ผู้เรียนภาษาจีนภายในประเทศกลับมักไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีเท่าที่ควร แม้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศในประเทศจีนจะมีเงื่อนไขเฉพาะที่ได้เปรียบในเรื่องของปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางภาษา แต่หากจะตัดเรื่องปัจจัยของสิ่งแวดล้อมทางภาษาจีนออกไปแล้ว เมื่อมองภาพรวมของระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศของจีน นับเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การศึกษาเรียนรู้

อันจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางต่อการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนของประเทศไทย เป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น สำหรับการดำเนินงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยจึงได้เดินทางไปเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำเป็น กรณีศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษา ต่างประเทศที่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อเป็นกรณีศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะ ภาษาต่างประเทศให้กับชาวต่างชาติ ในระดับอุดมศึกษาของจีน

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางและรูปแบบวิธีการในการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีน ในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับชาวต่างชาติในระดับอุดมศึกษาของจีน

1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับ อุดมศึกษาในประเทศไทยให้มีคุณภาพ

1.3 สันนิษฐานของงานวิจัย

1.3.1 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับชาวต่างชาติใน ระดับอุดมศึกษาของจีนมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำมาเป็น แนวทางเพื่อการพัฒนาการจัดการระบบการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้

1.3.2 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในห้องเรียนในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับ ชาวต่างชาติในระดับอุดมศึกษาของจีน สามารถนำมาเป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาการจัดการ ระบบการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้

1.4 ขอบเขตของทฤษฎี

1.4.1 ศึกษาภาพรวมของระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ให้แก่ชาวต่างชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีนในระดับอุดมศึกษา

1.4.2 จัดทำกรณีศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับอุดมศึกษาให้กับชาวต่างชาติในสาธารณรัฐประชาชนจีน ของ มหาวิทยาลัยปักกิ่งอย่างน้อย 1 แห่ง ในด้านการบริหารจัดการ กลไกการดำเนินงาน หลักสูตร การเรียนการสอน ครูผู้สอน และตำราและสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ได้เดินทางไปเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำกรณีศึกษาสำหรับแนวปฏิบัติที่ดี ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะ ภาษาต่างประเทศในระดับอุดมศึกษาให้กับชาวต่างชาติ ที่คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนใน

ฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) มหาวิทยาลัยปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

1.4.3 จัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และนำจุดเด่นของระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศให้ชาวต่างชาติ ในสาธารณรัฐประชาชนจีนมาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับแนวทางการพัฒนา

1.4.4 จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางความร่วมมือด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.5 วิธีทรวรวิธีจ้ชย

1.5.1 ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยโดยการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลในส่วนของการศึกษากรณีศึกษาเพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน (Best Practice) ที่คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) มหาวิทยาลัยปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีนด้วยการเข้าสังเกตการณ์การสอนในห้องเรียน รวมทั้งการใช้วิธีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ละเอียด และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดเป็นหลัก นอกจากนี้ ยังใช้การวิจัยเอกสารในส่วนของการศึกษาประวัติความเป็นมา นโยบายและยุทธศาสตร์ของการเรียนการสอนภาษาจีน เป็นต้น

1.5.2 จัดการสัมมนาระดมความคิดเห็น ในขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย โดยศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจัดการสัมมนา “การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย” ณ ห้องประชุมจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์ ชั้น 4 อาคารประชาธิปไตย-ราไพพรรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันพฤหัสบดีที่ 7 เมษายน 2559 ระหว่างเวลา 8.00-16.00 น. เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็นผู้รับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาจีนจากสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน นักวิจัย นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญในวงการภาษาจีน โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะอันมีค่าและเป็นประโยชน์จากการประชุมครั้งนี้ มาปรับปรุงเนื้อหาของรายงานวิจัยฉบับนี้เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้เข้าใจถึงภาพรวมของกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับชาวต่างชาติในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

1.6.2 ทำให้เข้าใจถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่สามารถเป็นแนวปฏิบัติที่ดี

1.6.3 ทำให้ได้ข้อเสนอในเชิงนโยบายและแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาของไทย

1.7 คำนิยามและคำสำคัญ

1.7.1 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หมายถึง การวิเคราะห์สภาพและเงื่อนไขต่างๆ ในภาพรวมของกระบวนการเรียนการสอน เช่น กฎเกณฑ์ของภาษาจีน ตลอดจนกระบวนการและกฎเกณฑ์ของการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ จากพื้นฐานของการเลือกเฟ้นมาตรการต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อคัดเลือกแบบแผนการเรียนการสอนที่ดีที่สุด โดยมีการวางแผนและกำหนดมาตรการต่างๆ อย่างชัดเจนในด้านต่อไปนี้คือ วัตถุประสงค์ เนื้อหา ช่องทาง หลักการของการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดสรรภาระ และมอบหมายงานสำหรับผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการเขียนและเรียบเรียง หรือการคัดเลือกตำราการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งกระบวนการสอนในห้องเรียนและการสอบวัดประเมินผลการเรียน ซึ่งจะทำให้กระบวนการเรียนการสอนทั้งระบบมีการเชื่อมต่อเนื่องประสานกัน ซึ่งจะทำให้บรรดาผู้เกี่ยวข้องในด้านการสอนซึ่งมีการกิจด้านต่างๆ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างบูรณาการ

1.7.2 การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

1.7.3 การเชื่อมโยง หมายถึง การเชื่อมโยงด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระหว่างระดับการศึกษาต่างๆ

1.7.4 หลักสูตร หมายถึง โครงสร้างของเนื้อหาวิชาภาษาจีน การจัดการความรู้ภาษาจีนในระดับต่างๆ การจัดเวลาเรียน และกิจกรรมเสริมที่เกี่ยวกับภาษาจีนที่ผู้สอนกำหนดให้แก่ผู้เรียน

1.7.5 สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของผู้สอน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาจีนได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น หนังสือ ตำรา ซีดี วีซีดี ดีวีดี แผ่นภาพ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น

1.7.6 ผู้สอน หมายถึง ผู้สอนภาษาจีนชาวจีนหรือชาวไทยที่ทำการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศในสถานศึกษาต่างๆ ทั้งในระบบและนอกระบบ

1.7.7 ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่เข้ารับการศึกษภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศในสถานศึกษาต่างๆ

1.7.8 ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น หมายถึง ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาระดับต่างๆ และสถานศึกษานอกระบบกับองค์กรภายนอก ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.7.9 ปัญหาและอุปสรรค หมายถึง ข้อจำกัดและความยากลำบากของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับการศึกษาต่างๆ และนอกระบบ

1.7.10 การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนที่ไม่ได้ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาแม่หรือใช้เป็นภาษาที่หนึ่ง

1.7.11 การเรียนการสอนในห้องเรียน หมายถึง รูปแบบหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน โดยผ่านกระบวนการที่ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้กับผู้เรียนในห้องเรียน ด้วยรูปแบบวิธีการสอนต่างๆ โดยผู้สอนบรรยายให้ความรู้ และมีกิจกรรมการเรียนการสอนอื่นๆ เช่นการตอบคำถามในห้องเรียน การสร้างบทบาทสมมติ เป็นต้น

บทที่ 2

นโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในชุมชนภาษาต่างประเทศให้แก่ชาวต่างชาติ (กรณีศึกษาที่ประเทศไทย)

2.1 นโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลจีนกับการวางรากฐานและ การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในชุมชนภาษาต่างประเทศให้แก่ชาวต่างชาติ

ประเทศจีนหลังจากสถาปนาเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ. 1949 แล้ว รัฐบาลได้ทำการปฏิรูปและพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน ทั้งยังได้เริ่มวางรากฐานสำหรับการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับชาวต่างชาติตั้งแต่หลังการสถาปนาประเทศได้ไม่นาน โดยมหาวิทยาลัยปักกิ่งได้ถูกคัดเลือกให้เป็นหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาที่เข้ามามีบทบาทในการสนองนโยบายด้านนี้ของภาครัฐอย่างเต็มที่

ในปี ค.ศ. 1952 มหาวิทยาลัยปักกิ่งได้เริ่มเปิดแผนการสอนภาษาจีนสำหรับนักศึกษาต่างชาติ ซึ่งประกอบไปด้วยอาจารย์ 14 คน นักศึกษาชาวต่างชาติ 77 คน และในปีเดียวกันนั่นเอง มหาวิทยาลัยปักกิ่งก็ได้ส่งศาสตราจารย์ เต๋อซี นักวิชาการชื่อดังด้านภาษาศาสตร์ เดินทางไปสอนภาษาจีนที่ประเทศบัลแกเรีย ซึ่งเป็นนักวิชาการคนแรกๆ ของจีนที่เดินทางไปสอนภาษาจีนยังต่างประเทศ (张英主编, 2012:2) ต่อมาในปี ค.ศ. 1953 ศาสตราจารย์ โจว จูโม่ นักวิชาการชื่อดังด้านภาษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ได้เขียนบทความทางวิชาการเรื่อง “ปัญหาบางประการเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับนักศึกษาที่ไม่ใช่ชาวจีน” ซึ่งนับว่าเป็นบทความชิ้นแรกของการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ (北京大学对外汉语教育学院网站,

2015.12.10)

ปี ค.ศ. 1958 มหาวิทยาลัยปักกิ่ง เป็นผู้ดำเนินการนำระบบการถอดเสียงคำอ่านภาษาจีน ด้วยระบบพินอิน (pinyin) มาใช้เพื่อการสอนภาษาจีนให้กับนักศึกษาต่างชาติ และในปีเดียวกันนี้ อาจารย์เต็งอี่ ได้เขียนและจัดพิมพ์ตำราการสอนภาษาจีน “Hanyu Jiaokeshu (汉语教科书)” ซึ่งเป็นตำราการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติเล่มแรกของจีน ต่อมาตำราการสอนภาษาจีนเล่มนี้ ได้รับการแปลและตีพิมพ์เผยแพร่เป็นภาษาต่างประเทศอีกหลากหลายภาษา เช่น ภาษารัสเซีย ภาษาอังกฤษ ภาษาเยอรมัน ภาษาสเปน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอินโดนีเซีย ภาษาฮินดี และภาษาอาหรับ เป็นต้น (外汉语教材必须要知道的发展史, 2016.02.05)

ในปี ค.ศ. 1962 กรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการของจีนได้อนุมัติให้มีการจัดตั้งสถาบันเพื่อการสอนภาษาจีนสำหรับนักศึกษาชาวต่างชาติ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านภาษาจีนสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในประเทศจีนขึ้น (Higher Preparatory School for Foreign Students) โดยได้ส่งอาจารย์จากมหาวิทยาลัยปักกิ่งจำนวนมากให้ไปทำการสอนประจำที่สถาบันดังกล่าว

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1966-1972 การเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติต้องหยุดชะงักลง เนื่องจากความไม่สงบทางการเมืองภายในของประเทศจีน อันเนื่องมาจากการปฏิวัติวัฒนธรรม นักศึกษาต่างชาติทั้งหมดถูกส่งกลับประเทศ (陆俭明, 2010.09.21)

กระทั่งถึงปี ค.ศ. 1972 เมื่อรัฐบาลจีนในขณะนั้นมีนโยบายให้มีการฟื้นฟูเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติขึ้นอีกครั้งหนึ่ง มหาวิทยาลัยปักกิ่งจึงเป็นสถาบันการศึกษาแรกๆ ที่ได้ดำเนินการในการจัดรับนักศึกษาต่างชาติเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการเตรียมงานด้านการสอนภาษาจีนขึ้น เริ่มด้วยการเขียนตำราภาษาจีนพื้นฐาน ต่อมา มีการจัดพิมพ์ตำราการสอนภาษาจีนในยุคแรก “Hanyu Jiaokeshu (汉语教科书)” ขึ้นใหม่ และเริ่มมีการจัดชั้นเรียนเฉพาะสำหรับนักศึกษาชาวต่างชาติขึ้น

การระดมความคิดของบรรดานักวิชาการจีนยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปี ค.ศ. 1978 กระทรวงศึกษาธิการของจีน มีนโยบายให้สาขาวิชาการศึกษาภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติเป็นสาขาวิชาเฉพาะสาขาหนึ่งในระบบการศึกษาของจีน

ต่อมาปี ค.ศ. 1984 มหาวิทยาลัยปักกิ่งได้เปิดศูนย์การเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติชื่อว่า “Hanyu Zhongxin (汉语中心)” (Chinese as a Foreign Teaching Center) ขึ้น โดยมีศาสตราจารย์หลินเทา นักวิชาการภาษาศาสตร์ชื่อดังเป็นผู้อำนวยการศูนย์คนแรก (张英主编, 2012:9)

ในปี ค.ศ. 1987 กระทรวงศึกษาธิการของจีนได้ให้มีการจัดตั้งสมาคมเพื่อการเรียนการสอนภาษาจีนระหว่างประเทศขึ้น (International Society for Chinese Language Teaching) ชื่อย่อว่า “Shijie Hanyu (世界汉语)” (中国对外汉语教学简介, 2015.12.02) เพื่อเป็น

หน่วยงานสำหรับนักวิชาการในวงการการเรียนการสอนภาษาจีนทั่วโลก ได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับดูแลโดยกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานนี้มีบทบาทและภารกิจในการจัดการประชุมสัมมนาทางวิชาการด้านการเรียนการสอนภาษาจีน การอบรมทางการสอนภาษาจีนร่วมกับต่างประเทศ

ในปีเดียวกันนี้เอง รัฐบาลจีนยังได้จัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาด้านการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติขึ้น ต่อมาในปี ค.ศ. 2002 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “Guojia Hanban (国家汉办)” (Office of Chinese Language Council International) หรือที่เรียกกันว่า “ฮั่นป๋ัน (Hanban)” เพื่อเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการเผยแพร่การเรียนการสอนภาษาจีนให้เป็นที่แพร่หลายไปทั่วโลก และหลังจากนั้น ในปี ค.ศ. 2004 เพื่อเป็นการเผยแพร่การเรียนการสอนภาษาจีนให้เป็นที่แพร่หลายในต่างประเทศอย่างเป็นรูปธรรม สถาบันฮั่นป๋ันได้ไปเปิดสถาบันขงจื้อ (Confucius Institute) เป็นแห่งแรกขึ้นในต่างประเทศที่กรุงโซล เกาหลีใต้ ภายใต้ภารกิจที่สำคัญคือ ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในต่างประเทศให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ โดยให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของตำราเรียนภาษาจีน ครูจีน และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ตลอดจนทุนการศึกษาต่อที่ประเทศจีน เป็นต้น ปัจจุบัน สถาบันขงจื้อในต่างประเทศมีจำนวนเกือบ 500 แห่ง ทั่วโลกและในประเทศไทยมีสถาบันขงจื้ออยู่ 14 แห่ง (中国对外汉语教学简介, 2015.11.22)

เมื่อก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศได้มีการพัฒนาไปอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น เห็นได้จากหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาของจีน ได้มีการขยายองค์กรให้มีบทบาทที่กว้างขวางขึ้น เพื่อเป็นการรองรับนโยบายของภาครัฐ เช่น

ในปี ค.ศ. 2002 ศูนย์การเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ “Hanyu Zhongxin (汉语中心)” (Chinese as a Foreign Teaching Center) มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มีนโยบายให้ยกระดับหน่วยงานขึ้นเป็น “คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ” (School of Chinese as a Second Language)

ในปี ค.ศ. 2003 คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ได้ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่เป็น “ฐานการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างประเทศ” กลุ่มแรกของจีน ตามยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้คณะวิชาดังกล่าวมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่ดีเยี่ยม และมีความเข้มข้นเป็นอย่างยิ่ง (张英主编, 2012:13)

2.2 ภาพรวมนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลจีนที่เป็นแนวทางและกรอบการพัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนการสอนภาษาจีนในชั้นมัธยมศึกษาต่างประเศ

2.2.1 การกำหนดแนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดและทฤษฎีของสาขาวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศประกอบด้วย

(1) หลักทฤษฎีทางภาษาศาสตร์

(2) หลักทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของสาขาวิชาอันประกอบไปด้วย การประมวลความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษา กระบวนการและกฎเกณฑ์ของการเรียนรู้ด้านภาษา กระบวนการและกฎเกณฑ์ของการสอนภาษา ฉะนั้น การที่จะศึกษาค้นคว้าหรืออธิบายเกี่ยวกับกระบวนการและกฎเกณฑ์ต่างๆ เหล่านี้ได้อย่างถูกต้องชัดเจน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดทางด้านภาษาศาสตร์ จิตวิทยา และปรัชญาเป็นพื้นฐาน

(3) หลักทฤษฎีการเรียนการสอนต่างวัฒนธรรม (吕必松,1993 : 54)

2.2.2 การจัดระบบทดสอบระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)

ปี ค.ศ. 1984 มหาวิทยาลัยภาษาปักกิ่ง (Beiyu) (เดิมชื่อสถาบันภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง) ได้จัดตั้ง “คณะกรรมการออกแบบทดสอบระดับความรู้ภาษาจีน” เพื่อดำเนินการศึกษาระบบการทดสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนของนักศึกษาต่างชาติ

ปี ค.ศ. 1992 รัฐบาลจีนประกาศให้การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนนี้เป็นการสอบวัดมาตรฐานความรู้ด้านภาษาจีนระดับชาติ และกำหนดให้ใช้ชื่ออย่างเป็นทางการว่า HSK

2.2.3 การกำหนดให้มีการจัดสอบใบประกอบวิชาชีพครูผู้สอนภาษาจีนนานาชาติ (ICA: International Chinese Language Teachers Association) สำหรับครูผู้สอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและมาตรฐานสำหรับบุคลากรด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศของจีน (国际汉语教师协会,2015.12.20)

2.2.4 จีนเร่งพัฒนาและสร้างบุคลากรทางด้านกรเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ตามข้อมูลตัวเลขอย่างเป็นทางการของสำนักงานอันปั่นได้เปิดเผยว่า ในปี ค.ศ. 2010 จากการสำรวจจำนวนผู้เรียนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศของทุกประเทศทั่วโลก มีจำนวนมากถึงกว่า 50 ล้านคน มีสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลกเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนแล้วกว่า 2,500 แห่ง และมีความต้องการครูผู้สอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศจำนวนกว่า 5 ล้านคน

(汉办, 2010.06.25) ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ ทำให้กระทรวงศึกษาธิการของจีนต้องเร่งรัดให้มีการสร้างบุคลากรในด้านการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศเพิ่มขึ้นให้ได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว

2.2.5 มาตรการการให้การสนับสนุนและช่วยเหลือโดยการส่งออกผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาจีนอยู่ในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความย่อหย่อนในการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพ ปัจจุบันตัวเลขจากกระทรวงศึกษาธิการจีนระบุว่า ประเทศจีนโดยสถาบัน “ฮันบัน (Hanban)” มีการจัดส่งบุคลากรด้านการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนไปยังต่างประเทศได้มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังข้อมูลต่อไปนี้ คือ

- การส่งออกบุคลากรด้านการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศของรัฐบาลจีนมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 92 ต่อปี
- การส่งออกอาสาสมัครครูสอนภาษาจีน เพิ่มสูงขึ้นในอัตราร้อยละ 60 ต่อปี
- ความช่วยเหลือของรัฐบาลจีนในการอบรมครูผู้สอนภาษาจีนชาวต่างชาติ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี (夏日光等, 2015.11.29)

จากตัวเลขของการส่งออกด้านบุคลากรสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ รวมทั้งอาสาสมัครครูสอนภาษาจีน ที่มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากในแต่ละปี จึงเป็นปัญหาให้การคัดเลือกบุคลากรเพื่อการส่งออกเหล่านี้เกิดความย่อหย่อนในเรื่องคุณภาพ ทำให้นโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในต่างประเทศ ยังไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.3 ศรุปภาพรวมและวิเคราะห์

2.3.1 สาขาวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศของประเทศจีน มีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์

จากข้อมูลนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลจีนต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่ชาวต่างชาติ ตั้งแต่หลังการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ. 1949 เป็นต้นมา การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติได้เริ่มต้นปูพื้นฐานจากการจัดห้องเรียนสอนภาษาจีนสำหรับกลุ่มนักศึกษาจากยุโรปตะวันออกขึ้นเป็นกลุ่มแรก จวบจนปัจจุบัน การก่อตั้งของสาขาวิชานี้ได้มีประวัติความเป็นมายาวนานกว่าครึ่งศตวรรษแล้ว

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 ยุคทศวรรษ 1990 นอกจากมหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง (Beiyu) (北京语言文化大学) ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะที่ดำเนินหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับชาวต่างชาติที่ใหญ่ที่สุดของ

ประเทศจีนแล้ว ยังมีสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ อีกกว่า 400 แห่ง ทั่วประเทศจีนที่เปิดดำเนินหลักสูตร การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับชาวต่างชาติ ในรูปแบบของหลักสูตรทั้ง ระยะสั้นและระยะยาว ตลอดจนการสอนในระดับปริญญา เช่น มหาวิทยาลัยปักกิ่ง (北京大学) มหาวิทยาลัยฝักหัตครูปักกิ่ง (北京师范大学) มหาวิทยาลัยฟู่ตัน (复旦大学) มหาวิทยาลัยฝักหัตครูฮว่าตง (华东师范大学) มหาวิทยาลัยนานกิง (南京大学) มหาวิทยาลัยหนานไค (南开大学) และมหาวิทยาลัยเซี่ยเหมิน (厦门大学) เป็นต้น จากตัวเลขของกระทรวง ศึกษาธิการเมื่อปี ค.ศ. 2015 ที่ผ่านมานี้ มีจำนวนชาวต่างชาติที่ศึกษาภาษาจีนในสถาบันอุดมศึกษาใน ประเทศจีนอยู่ประมาณ 60,000 คน (陆俭明, 2016.01.20)

2.3.2 การเติบโตอย่างรวดเร็วของสาขาวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษา ต่างประเทศของจีน ทำให้เกิดปัญหาด้านการควบคุมคุณภาพของบุคลากร การผลิตแบบเรียน ที่หลากหลาย แต่ขาดเอกลักษณ์เฉพาะตัว

หากจะดูประวัติความเป็นมาของสาขาวิชานี้ แม้จะเริ่มมีการวางรากฐานมาเพียง ครึ่งศตวรรษ แต่เนื่องจากกระแสความนิยมเรียนภาษาจีนของทุกประเทศในโลก ทำให้มีจำนวนคนที่ ต้องการเรียนเพิ่มมากขึ้นตลอดเวลา ปัญหาการเร่งสร้างบุคลากร ตลอดจนการจัดทำแบบเรียนเพื่อ เป็นสื่อการเรียนการสอน จึงมีการดำเนินการอย่างเร่งรีบและเพื่อการแข่งขันทางการค้า ทำให้มีปัญหา ในด้านการควบคุมคุณภาพ ซึ่งนับว่าเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่รัฐบาลจีนไม่ควรมองข้าม และควรจะมี มาตรการแก้ไขปัญหาลำนี้ เพื่อไม่ให้เกิดเป็นอุปสรรคต่องานการพัฒนาในภาพรวม

บทที่ 3

หลักสูตรและระบบการบริหารจัดการ (กรณีศึกษาที่ประชิด)

3.1 การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับนักศึกษาต่างชาติของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง อยู่ในการกำกับดูแลและบริหารจัดการของสำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ฝ่ายกิจการนักศึกษาต่างชาติ (International Students Division, Office of International Relations) มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ซึ่งกำกับดูแลและบริหารจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับนักศึกษาต่างชาติทั้งหมดของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ทั้งที่เป็นหลักสูตรปริญญาตรีและหลักสูตรประกาศนียบัตร

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลที่เป็นกรณีศึกษา (Best Practice) และสังเกตการณ์การสอนในห้องเรียน ที่คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) มหาวิทยาลัยปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นทักษะการใช้ภาษาจีน โดยมีระยะเวลาเรียนตามหลักสูตรที่กำหนด เมื่อจบการศึกษาและสอบผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามที่กำหนด ผู้เรียนจะได้รับใบรับรองเป็นประกาศนียบัตรจากมหาวิทยาลัยปักกิ่ง

นอกจากนี้ ยังมีหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาจีนที่เปิดรองรับนักศึกษาชาวต่างชาติของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง คือคณะวิชาภาษาจีน สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีจีน (Chinese Language and Literature) หลักสูตร 4 ปี เมื่อจบการศึกษาและสอบผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด ผู้เรียนจะได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีจีน (Bachelor of Arts, Chinese Language and Literature) ของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง

สำหรับการเปิดรับนักศึกษาต่างชาติเข้าศึกษาในหลักสูตรของสาขาวิชาภาษาจีนทั้ง 2 หลักสูตรดังกล่าว มหาวิทยาลัยปักกิ่งใช้ระบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน ที่จัดทำขึ้นโดยมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ซึ่งนักศึกษาต่างชาติทุกคนจะต้องผ่านการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนทุกคน ยกเว้นนักศึกษาที่มีความประสงค์จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาจีน และมีใบรับรองผลการสอบ HSK ระดับ 6 จะได้รับการยกเว้นการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง

ผลการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนของนักศึกษาต่างชาติ ตามที่มหาวิทยาลัยปักกิ่งเป็นผู้จัดทำขึ้นนี้ จะเป็นเกณฑ์สำหรับการพิจารณาการจัดชั้นเรียนให้กับนักศึกษาต่างชาติทั้งหมด ซึ่งจะเป็นไปตามความประสงค์การเลือกเข้าศึกษาภาษาจีนในหลักสูตรปริญญาตรี หรือหลักสูตรประกาศนียบัตร สำหรับนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีจีน จะต้องเข้าเรียนหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมทางภาษาจีน ที่คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) เป็นระยะเวลา 1 ปี เพื่อปรับพื้นฐานและเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาจีนก่อน ส่วนนักศึกษาที่เลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตร ก็จะเข้าศึกษาที่คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) โดยคณะวิชาจะดำเนินการจัดชั้นเรียนให้เป็นไปตามผลการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (刘超英, 采访: 2015.12.29)

3.2 หลักสูตร

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาจีนสำหรับนักศึกษาต่างชาติของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง จะแบ่งออกเป็นหลักสูตร 2 ประเภทคือ ประเภทของหลักสูตรที่เน้นทักษะการใช้ภาษาจีน จะเป็นหลักสูตรของคณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) และอีกหลักสูตรจะเน้นด้านความรู้และทฤษฎีทางด้านภาษาและวรรณคดีจีน

3.2.1 หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

สำหรับคณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่งได้จัดระบบการบริหารงานหลักสูตรเป็น 4 แผนก ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

(1) แผนกการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระยะยาว

หลักสูตรนี้รองรับนักศึกษาต่างชาติที่เป็นนักศึกษาทุนรัฐบาล และทุนส่วนตัว และทุนแลกเปลี่ยนระหว่างสถาบัน หลักสูตรระยะยาวนี้มีระยะเวลาเรียน 12 เดือน หรืออาจศึกษาต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 24 เดือน

(2) แผนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพิเศษเฉพาะ (หลักสูตรระยะสั้น) ซึ่งมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศหลายสถาบัน เช่น Oxford, Cambridge, Stanford, Oslo, West Point หลักสูตรพิเศษนี้มีระยะเวลาเรียน 6 เดือน

(3) แผนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมทางภาษาจีนก่อนการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของจีน หลักสูตรนี้มีระยะเวลาเรียน 12 เดือน ซึ่งเป็นหลักสูตรเฉพาะเพื่อเตรียมความพร้อม สำหรับนักศึกษาต่างชาติที่มีความประสงค์จะสอบเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในประเทศจีน

(4) แผนการจัดการสอนหลักสูตรพิเศษสำหรับช่วงปิดภาคฤดูร้อนและฤดูหนาว

เป็นการจัดหลักสูตรโครงการพิเศษระยะสั้น ตั้งแต่ 2-8 สัปดาห์ หลักสูตรพิเศษนี้ ระยะเวลาเรียนของแต่ละโครงการจะมีเวลาเรียนไม่เท่ากัน ซึ่งปัจจุบันได้จัดเป็นโครงการพิเศษให้กับมหาวิทยาลัยต่างๆ เช่น Columbia University, Northwestern University, University of Notre Dame, Stanford University, University of Hong Kong, Cairo University, Egypt และอื่นๆ อีกกว่า 20 โครงการ (北京大学对外汉语教育学院网站, 2015.12.10)

หลักสูตรของคณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการเรียนการสอนให้แก่ชาวต่างชาติ ให้มีความรู้ทางด้านภาษาและวัฒนธรรมจีน ตลอดจนมีทักษะทางการใช้ภาษาจีนเพื่อการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (汲传波, 采访:2015.12.30)

3.2.2 หลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีจีน (Chinese Language and Literature) หลักสูตรการเรียนการสอนของสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีจีน เป็นหลักสูตรที่เน้นการศึกษาความรู้เกี่ยวกับภาษาและประวัติวรรณคดีจีน วัฒนธรรมจีนยุคโบราณ ทฤษฎีวรรณคดีจีน ตลอดจนวรรณคดีเปรียบเทียบ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรคือ การสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านภาษาและวรรณคดีจีน ที่ประกอบด้วยองค์ความรู้รวมในด้านการวิเคราะห์งานวรรณกรรมจีน และทักษะการเขียนความเรียงภาษาจีน เมื่อจบการศึกษาแล้ว มีความสามารถทำงานในด้านการทูต กองบรรณาธิการหนังสือและสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ การสื่อสารมวลชน การแปลภาษาจีน เป็นต้น หรือเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานเพื่อการศึกษาต่อ หรือการทำงานด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางวิชาการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

หลักสูตรภาษาและวรรณคดีจีนนี้ มีระยะเวลาเรียน 4 ปี จำนวน 145 หน่วยกิต ซึ่งประกอบไปด้วย

รายวิชาบังคับ	95	หน่วยกิต
รายวิชาเลือก	44	หน่วยกิต
ปริญญาโท	6	หน่วยกิต

สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีจีนนี้ นักศึกษาต่างชาติจะต้องเรียนในชั้นเรียนรวมไปกับนักศึกษาจีน ดังนั้น กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในหลักสูตรนี้จึงไม่ใช่การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

3.3 รายวิชา

3.3.1 รายวิชาของหลักสูตรคณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language)

สำหรับแผนการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรระยะยาว จะจัดรายวิชาออกเป็น 2 ประเภท คือรายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือก ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

(ตัวอย่างตารางเวลาเรียนของรายวิชาหลักสูตรระยะยาว สำหรับปีการศึกษา 2015 ภาคเรียนที่ 2 ภาคผนวก 2 หน้า 46)

- (1) รายวิชาบังคับ จะเป็นกลุ่มวิชาความรู้และทักษะทางภาษา เช่น
 - วิชาภาษาจีน (ทักษะรวม-ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) แบ่งเป็นระดับต่างๆ ตั้งแต่พื้นฐานถึงระดับสูง
 - วิชาการพูดภาษาจีน แบ่งเป็นระดับต่างๆ ตั้งแต่พื้นฐานถึงระดับสูง
- (2) รายวิชาเลือก
 - วิชาอักษรจีนพื้นฐาน
 - วิชาการออกเสียงภาษาจีน
 - วิชาการฟังภาษาจีน แบ่งเป็นระดับต่างๆ ตั้งแต่พื้นฐาน ระดับกลางและระดับสูง
 - วิชาการฟัง-พูด-ดูภาษาจีนจากสื่อ
 - วิชาการเขียน แบ่งเป็นระดับกลางถึงระดับสูง
 - วิชาสัมมนาภาษาและวัฒนธรรมจีน
 - วิชาระบบคำและอักษรจีน
 - วิชาไวยากรณ์จีนระดับกลางและระดับสูง
 - วิชาภาษาจีนธุรกิจระดับกลางและระดับสูง
 - วิชาการอ่านหนังสือพิมพ์จีน
 - วิชาจีนปริทัศน์
 - วิชาภาษาจีนโบราณ
 - วิชาการแปลภาษาอังกฤษ-จีน
 - วิชาคำไวยากรณ์จีน

- วิชาการอ่านนวนิยายจีนยุคปัจจุบัน
- อื่นๆ (张英主编, 2012 : 32)

สำหรับหลักสูตรการเรียนการสอนที่จัดขึ้นนี้ นอกจากจะเป็นรายวิชาที่เป็นความรู้ และการฝึกทักษะทางด้านภาษาจีนแล้ว ยังมีรายวิชาที่เป็นความรู้เกี่ยวกับสังคมและศิลปวัฒนธรรมจีน ซึ่งเป็นรายวิชาเสริมหลักสูตรอีกเป็นจำนวนมาก เช่น วิชาการเขียนอักษรศิลปะด้วยพู่กันจีน การวาดภาพจีน วิชาดนตรีจีน วิชาศิลปะป้องกันตัวอยู่ นอกจากนี้ ในทุกสัปดาห์จะมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้วยการการจัดสัมมนาบรรยายความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน การแข่งขันการพูดสุนทรพจน์จีน การประกวดการเขียนเรียงความภาษาจีน ตลอดจนการจัดทัศนศึกษาสถานที่เป็นต้น

3.3.2 รายวิชาของหลักสูตรสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีจีน (Chinese Language and Literature)

นักศึกษาต่างชาติที่เลือกเรียนสาขาวิชาดังกล่าวนี้ จะลงทะเบียนเรียนตามแผนการศึกษาของคณะวิชาเช่นเดียวกับนักศึกษาจีน (รายละเอียดรายวิชาดูประกอบจากภาคผนวก 5 : ตัวอย่างตารางรายวิชาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีจีน หน้า 58)

3.4 การบริหารจัดการเกี่ยวกับห้องเรียนและจำนวนตามเรียน/สัปดาห์

3.4.1 หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

นักศึกษาของหลักสูตรระยะยาว จะถูกจัดแบ่งออกเป็น 23 กลุ่ม ซึ่งใช้วิธีการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน โดยใช้ข้อสอบการวัดระดับความรู้ภาษาจีนของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง เป็นเกณฑ์ในการจัดแบ่งกลุ่มตามระดับพื้นฐานความรู้ภาษาจีน ตั้งแต่ระดับพื้นฐาน ระดับกลาง และระดับสูง โดยแบ่งกลุ่มเป็นหมายเลขห้องเพื่อให้จดจำง่าย และสะดวกสำหรับการบริหารจัดการ ทั้งนี้ จำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนจะเน้นที่การจัดเป็นกลุ่มผู้เรียนจำนวนจำกัดไม่เกิน 20 คนต่อห้องเรียน หลักสูตรของชั้นเรียนตั้งแต่ระดับกลางขึ้นไป จะประกอบด้วยรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก

ทุกระดับชั้นเรียนจะมีตารางเวลาเรียนสัปดาห์ละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที โดยมีการตารางเวลาเรียนตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ คาบเรียนในแต่ละวันจะแบ่งออกเป็น 10 คาบ ดังนี้

- คาบที่ 1 8.00-8.50
- คาบที่ 2 9.00-9.50
- คาบที่ 3 10.10-11.00
- คาบที่ 4 11.10-12.00
- คาบที่ 5 13.00-13.50
- คาบที่ 6 14.00-14.50
- คาบที่ 7 15.10-16.00

- คาบที่ 8 16.10-17.50
- คาบที่ 9 17.10-18.00
- คาบที่ 10 18.40-19.30

3.4.2 หลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีจีน

นักศึกษาต่างชาติในหลักสูตรนี้ จะต้องลงทะเบียนเรียนตามระเบียบ และข้อกำหนดของแผนการศึกษาเช่นเดียวกับนักศึกษาจีนของคณะวิชาภาษาและวรรณคดีจีนโดยจะแบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษา คือภาคการศึกษาฤดูใบไม้ผลิ (เดือนกุมภาพันธ์) และภาคการศึกษาฤดูใบไม้ร่วง (เดือนกันยายน) โดยจะเริ่มต้นภาคการศึกษาใหม่ของทุกปีการศึกษาในเดือนกันยายน และแต่ละภาคการศึกษามีระยะเวลาเรียนรวมทั้งสิ้น 18 สัปดาห์ โดยกำหนดให้ปลายเดือนมิถุนายนเป็นช่วงเวลาของการปิดภาคฤดูร้อน มีระยะเวลาประมาณ 8 สัปดาห์ นักศึกษาต่างชาติของหลักสูตร สามารถลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเลือกในช่วงภาคฤดูร้อนนี้ได้ ส่วนการปิดภาคฤดูหนาวจะขึ้นอยู่กับวันตรุษจีน นั่นคือจะปิดภาคการศึกษาก่อนวันเทศกาลตรุษจีนประมาณ 10 วัน และเปิดภาคการศึกษาหลังเทศกาลตรุษจีนประมาณ 10 วัน รวมระยะเวลาการปิดภาคเรียนทั้งสิ้นประมาณ 4 สัปดาห์ (北京大学国际合作部留学生办公室网站 : 2015.02.07)

3.5 การบริหารจัดการเกี่ยวกับระบบการเรียนของนักศึกษา

เพื่อเป็นการจัดระบบการเรียนการสอนให้สมบูรณ์แบบและมีประสิทธิภาพ คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) จึงมีระบบการดูแลและจัดการเกี่ยวกับระบบการเรียนของนักศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างใกล้ชิด รวมทั้งการดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษาด้วย เนื่องจากผู้เรียนเป็นนักศึกษาที่เดินทางมาจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก ที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านสังคมภาษาและวัฒนธรรม

คณะวิชาวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศได้มีการวางระบบต่างๆ เพื่อการบริหารจัดการดังต่อไปนี้

3.5.1 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้น 1 คน ต่อผู้เรียน 1 กลุ่ม มีหน้าที่ในการดูแลและให้คำปรึกษาทั้งเรื่องวิชาการ การเรียนและการใช้ชีวิตในประเทศจีน

3.5.2 ระบบการบริหารจัดการในส่วนของรายวิชา โดยแบ่งผู้รับผิดชอบตามสายงานต่างๆ เช่น ผู้รับผิดชอบหมวดวิชาบังคับและหมวดวิชาเลือก ผู้รับผิดชอบการร่างเนื้อหาและออกแบบหลักสูตรของรายวิชา ผู้รับผิดชอบการวางแผนการศึกษา ผู้รับผิดชอบมาตรฐานของข้อสอบวัดผลการศึกษา และผู้รับผิดชอบระบบงานที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นต้น

3.5.3 ระบบการขอปรับเปลี่ยนตำราเรียน เป็นระบบบริหารจัดการเพื่อรองรับและแก้ปัญหาหลังจากผู้เรียนผ่านการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนของคณะวิชาวิชาการเรียนการสอนภาษาจีน

ในฐานะภาษาต่างประเทศแล้ว และมีการจัดแบ่งห้องเรียนเป็นกลุ่มตามระดับพื้นฐานความรู้ทางภาษาจีน ซึ่งผู้เรียนจะไปรับตำราเรียนจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของคณะวิชา และหากผู้เรียนพบว่าตำราเรียนยากหรือง่ายเกินไป ก็สามารถยื่นเรื่องขอปรับเปลี่ยนตำราเรียนให้เหมาะสมกับระดับความรู้ภาษาจีนของตนเองได้ ซึ่งจะมีอาจารย์ที่รับผิดชอบคอยตรวจสอบและให้การอนุมัติเพื่อการปรับเปลี่ยนนั้นๆ (ตัวอย่างบันทึกการขอปรับเปลี่ยนตำราเรียน ภาคผนวก 4 ข้อ 4.1 หน้า 53)

3.5.4 ระบบการลาหยุดเรียนของผู้เรียน เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนเวลาเรียนที่ต้องครบถ้วนและเหมาะสม เมื่อมีความจำเป็นในการลาหยุดเรียนด้วยสาเหตุต่างๆ ผู้เรียนจะต้องยื่นแบบฟอร์มใบลาเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้นเป็นผู้รับทราบและเซ็นอนุมัติทุกครั้งก่อนนำเสนอผู้บริหารคณะวิชาในลำดับสุดท้ายเพื่อเป็นหลักฐาน โดยผู้เรียนจะต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ในทุกภาคการศึกษาตลอดหลักสูตร จึงจะมีสิทธิในการสอบและได้รับใบประกาศนียบัตรรับรองการศึกษาเมื่อจบการศึกษา (ตัวอย่างแบบฟอร์มขอลาหยุดเรียน ภาคผนวก 4 ข้อ 4.4 หน้า 56)

3.5.5 ระบบการขอสอบชดเชย หากผู้เรียนเกิดเหตุจำเป็น ไม่สามารถเข้าสอบตามกำหนดของคณะวิชา เนื่องจากสาเหตุการเจ็บป่วยหรือลาากิจธุระจำเป็นอื่นๆ หากผู้เรียนมีความประสงค์ขอสอบชดเชย จะต้องกรอกแบบฟอร์มการขอสอบชดเชยพร้อมแนบใบรับรองสาเหตุของการขอสอบชดเชย และยื่นเรื่องต่อครูผู้สอนประจำวิชาเพื่อลงชื่ออนุมัติก่อนจะนำเสนอต่อผู้บริหารคณะในลำดับถัดไป (ตัวอย่างแบบฟอร์มขอสอบชดเชย ภาคผนวก 4 ข้อ 4.3 หน้า 55)

3.5.6 มีการประกาศแผนการศึกษา ปฏิทินการศึกษาประจำภาคการศึกษา และแนวทางการปฏิบัติของนักศึกษาต่างชาติอย่างละเอียดชัดเจน พร้อมทั้งมีภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ แปรกำกับด้วย (ตัวอย่างปฏิทินการศึกษา ประจำปีการศึกษาที่ 2/2015 ภาคผนวก 3 หน้า 50)

3.6 ระบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของคณาจารย์ผู้สอน

คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) มีระบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของคณาจารย์ผู้สอน ดังนี้

3.6.1 ระบบการประเมินผลการสอนของครูผู้สอนประจำวิชา

เพื่อเป็นการควบคุมมาตรฐานด้านวิชาการ สำหรับหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ เมื่อจบภาคการศึกษาแล้ว จะมีแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการสอนของครูผู้สอนในทุกรายวิชา (รายละเอียดแบบประเมินความพึงพอใจในการสอน ภาคผนวก 4 ข้อ 4.2 หน้า 54)

3.6.2 ระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน
เมื่อจบภาคการศึกษา ครูผู้สอนจะต้องเขียนรายงานผลสรุปการเรียนการสอนใน
รายวิชาที่รับผิดชอบ ซึ่งครูผู้สอนจะกรอกแบบฟอร์มผลสรุปการเรียนการสอน โดยมีหัวข้อต่างๆ เช่น

- การเรียนการสอนสามารถบรรลุจุดประสงค์อย่างไร
- ใช้รูปแบบการสอนแบบไหน สัมฤทธิ์ผลของการสอนเป็นเช่นไร
- ปัญหาที่พบในระหว่างการสอนมีอะไรบ้าง สาเหตุมาจากอะไร
- การเลือกใช้ตำราประกอบการเรียนการสอนมีข้อสรุปอย่างไร พร้อมข้อเสนอแนะ

สำหรับการเลือกใช้ตำราในโอกาสต่อไป

- ข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและ
ด้านอื่นๆ

- (เฉพาะครูผู้สอนที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้นเรียน) ให้ระบุการจัด
กิจกรรมเพื่อการฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาจีนในสถานการณ์จำลอง หรือในสถานการณ์จริงว่าสามารถ
บรรลุเป้าหมายหรือไม่อย่างไร) (ตัวอย่างแบบฟอร์มการสรุปผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน
ภาคผนวก 4 ข้อ 4.5 หน้า 57)

3.6.3 การจัดสัมมนาวิชาการประจำปีของคณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะ
ภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language)

เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการตั้งแต่ปี ค.ศ. 1988 สมัยที่คณะวิชาเริ่ม
ดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศภายใต้ชื่อหน่วยงานว่า “Hanyu
Zhongxin (汉语中心)” หรือ ศูนย์การเรียนการสอนภาษาจีน ได้มีการจัดการสัมมนาทางวิชาการ
ของหน่วยงานขึ้นเป็นครั้งแรกตามโครงการที่ชื่อว่า “การสัมมนาทางวิชาการอยู่ชื่อ” (ศัพท์ภาษา
การสัมมนาทางวิชาการ) เพื่อเป็นการระดมสมองและเพื่อพัฒนาศักยภาพทางด้านงานวิชาการของ
คณาจารย์ และต่อมาโครงการสัมมนาทางวิชาการนี้ได้ค่อยๆ พัฒนาขึ้น จนปัจจุบันได้พัฒนาเป็นงาน
สัมมนาวิชาการที่มีการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา

ปัจจุบัน งานสัมมนาจะจัดขึ้นทุกๆ สัปดาห์การศึกษา โดยเน้นเกี่ยวกับเนื้อหาทาง
วิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวกับ
การเรียนการสอนในประเด็นหัวข้อต่างๆ เช่น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทาง
ด้านภาษาจีน หรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนนิเวศวัฒนธรรมจีน เป็นต้น (汲传波, 采访 :
2015.12.30)

3.7 คณาจารย์และผลงานด้านวิชาการ

ปัจจุบันคณาจารย์ของคณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มีจำนวน 64 คน และอาจารย์พิเศษ 40 คน โดยแบ่งการบริหารออกเป็น

- อาจารย์สายวิชาการด้านการสอน 57 คน
- อาจารย์ฝ่ายบริหารจัดการ 7 คน

ในจำนวนคณาจารย์ทั้งหมดของคณะวิชานี้ มีตำแหน่งทางวิชาการระดับศาสตราจารย์จำนวน 9 คน ระดับรองศาสตราจารย์ 34 คน คณาจารย์ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 29 คน คณาจารย์ทั้งหมดของคณะวิชา จบจากหลากหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีน เช่น ภาษาศาสตร์ วรรณกรรม วัฒนธรรม การศึกษา เป็นต้น

ผลงานด้านวิชาการและการวิจัยของคณะวิชา มีเนื้อหาหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ เช่น งานวิจัยด้านระบบอักษรภาษาจีน ระบบไวยากรณ์จีน ระบบคำภาษาจีน รวมทั้งงานวิจัยด้านวัฒนธรรมจีน เช่น วัฒนธรรมจีน การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ระบบและกระบวนการการเรียนรู้ภาษาที่สอง รูปแบบและวิธีการเรียนการสอน การวิจัยเกี่ยวกับการเขียนตำราการสอน ระบบการสอบวัดผลทางการเรียนการสอน จิตวิทยาการศึกษา การพัฒนาคุณภาพของวิชาชีพครูผู้สอน เป็นต้น

ผลงานที่เป็นบทความทางวิชาการและงานวิจัยต่างๆ เหล่านี้ ตั้งแต่ก่อตั้งคณะวิชาขึ้นในปี ค.ศ. 2011 จนถึงปัจจุบัน ได้มีการตีพิมพ์ผลงานเผยแพร่แล้วเป็นจำนวน กว่า 500 ชิ้น และงานเขียนวิชาการที่เป็นชุดความรู้เฉพาะด้านอีกจำนวนกว่า 30 ชุด รวมทั้งแบบเรียนตำราการสอน พจนานุกรมอีกกว่า 100 เล่ม (汲传波, 采访 : 2015.12.30)

3.8 ระบบการให้บริการทางวิชาการให้แก่สถาบันอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ

นับตั้งแต่มีการก่อตั้งคณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) เป็นต้นมา คณะวิชานี้ได้ให้บริการทางวิชาการแก่สถาบันอื่นๆ ในหลากหลายรูปแบบ เช่น

3.8.1 การจัดการอบรมทางวิชาการความรู้ด้านภาษาจีนให้แก่บุคลากรด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ทั้งในระดับอุดมศึกษาและระดับอื่นๆ กว่า 10 ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา นิวซีแลนด์ อังกฤษ เยอรมัน กรีซ อียิปต์ รัสเซีย ไทย เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ แอฟริกาใต้ และเบลเยียม เป็นต้น

3.8.2 การส่งบุคลากรด้านการสอนเป็นวิทยากรพิเศษรับเชิญ ไปเป็นวิทยากรบรรยายให้แก่หน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้กับสถาบันต่างๆ

3.9 การบริหารจัดการเกี่ยวกับเรื่องอาคารสถานที่

คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) มีการวางแผนและบริหารจัดการเกี่ยวกับอาคารสถานที่สำหรับการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ซึ่งมีการจัดสรรพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วนและเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม โดยมีการจัดแบ่งเป็นพื้นที่ใช้สอยของอาคารอย่างเหมาะสมและเป็นสัดส่วน เช่น

- พื้นที่ในส่วนของห้องพักคณาจารย์ มีการจัดห้องพักคณาจารย์ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานที่ทันสมัยที่เอื้อต่อการทำงานในห้องพัก มีการติดป้ายชื่อคณาจารย์บริเวณด้านนอกของห้องพัก พร้อมรายละเอียดอย่างชัดเจนเกี่ยวกับเวลาว่างสำหรับให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อปรึกษาว่ามีวันเวลาใดบ้าง นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ในส่วนที่จัดเป็นห้องทำงานสำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานด้วย

- พื้นที่ในส่วนของห้องเรียน มีอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนที่เป็นเทคโนโลยีทันสมัยพร้อมใช้งานทุกชนิด เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ จอฉายภาพ กระดานดำ ไมโครโฟน เป็นต้น

3.10 วิเคราะห์และข้อเสนอเชิงนโยบาย

หากพิจารณาและวิเคราะห์การบริหารจัดการของหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับนักศึกษาต่างชาติ ทั้งในด้านการวางหลักสูตร รายวิชา การจัดแบ่งชั้นเรียนตามระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน และระบบดูแลการเรียนของนักศึกษา ระบบบริหารจัดการด้านงานวิชาการ ตลอดจนอาคารสถานที่แล้วจะเห็นว่ามีการบริหารจัดการที่มีความชัดเจนและเป็นระบบอย่างดีเยี่ยม

คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ มีระบบการบริหารงานการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาชาวต่างชาติ การบริหารจึงต้องมีความชัดเจนและรัดกุม เนื่องจากความรู้ความเข้าใจในเรื่องภาษาและวัฒนธรรมจีนของผู้เรียนที่มาจากประเทศต่างๆ อาจมีความแตกต่างกัน กฎระเบียบของการบริหารจัดการจะต้องมีการนำเสนอที่มีความชัดเจนเข้าใจง่าย เช่น มีปฏิทินการศึกษาของแต่ละภาคการศึกษาอย่างชัดเจน พร้อมแนวปฏิบัติที่มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่ซับซ้อนเกินไป และมีระบบประกันคุณภาพการเรียนอย่างเข้มงวด ทั้งเรื่องของจำนวนเวลาการเข้าเรียน การลาหยุดเรียน ระบบบริหารจัดการต่างๆ เหล่านี้ ล้วนมีส่วนเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น และบรรลุเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

อีกประการหนึ่งที่ไม่อาจมองข้ามคือ คณะวิชาที่มีระบบการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ผู้สอน โดยการเปิดพื้นที่และโอกาสสำหรับการให้คณาจารย์ได้แสดงศักยภาพความสามารถอย่างเต็มที่ เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง คณะวิชาเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีโอกาสดำเนินการเดินทางไปเป็นวิทยากรพิเศษรับเชิญจากสถาบันอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งทำให้คณาจารย์ได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองในด้านวิชาความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนนักศึกษาต่างชาติอย่างต่อเนื่อง ทำให้คณะวิชามีคณะบุคลากรด้านการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเข้มข้น สามารถเป็นแรงผลักดันให้งานการศึกษาพัฒนาไปได้อย่างมีคุณภาพ

บทที่ 4

กระบวนการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน (กรณีศึกษาที่ประเทศจีน)

4.1 กรณีศึกษากระบวนการจัดการเรียน (Best Practice)

งานวิจัยฉบับนี้ได้เก็บข้อมูล Best Practice ด้วยการสังเกตการณ์การสอนในห้องเรียนที่ คณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ (School of Chinese as a Second Language) มหาวิทยาลัยปักกิ่ง และสัมภาษณ์ผู้สอนประจำวิชาต่างๆ สำหรับวิชาที่เข้าสังเกตการณ์ การสอนในห้องเรียนมีดังนี้

กลุ่มรายวิชาบังคับ

- (1) วิชาภาษาจีนเบื้องต้นทักษะรวม (初级汉语课)
 - ครูผู้สอน อาจารย์เยี่ยเซียงหยาง (叶向阳老师)
 - ผู้เรียน เป็นกลุ่มนักศึกษาต่างชาติจากประเทศตะวันตกและตะวันออก จำนวน 8-10 คน
 - ตำราที่ใช้สอน Boya Chinese Elementary 1 (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยปักกิ่ง)
- (2) วิชาภาษาจีนระดับกลางทักษะรวม (中级汉语课)
 - ครูผู้สอน รองศาสตราจารย์หลี่ไห่เยี่ยน (李海燕副教授)
 - ผู้เรียนเป็นกลุ่มนักศึกษาต่างชาติจากประเทศตะวันตกและตะวันออก เช่น ฮอลแลนด์ สเปน อิตาลี อังกฤษ ตุรกี เกาหลี ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย จำนวน 12-15 คน
 - ตำราที่ใช้สอน Boya Chinese Quasi-Intermediate1 (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยปักกิ่ง)

(3) วิชาการพูดภาษาจีนระดับต้น (初级汉语口语课)

- ครูผู้สอน อาจารย์หวีปิ่น (於斌老师)
- ผู้เรียนเป็นกลุ่มนักศึกษาต่างชาติจากประเทศตะวันตกและตะวันออก จำนวน 8-10 คน
- ตำราที่ใช้สอน Elementary Spoken Chinese 1 (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยปักกิ่ง)

กลุ่มรายวิชาเลือก

(1) วิชาไวยากรณ์จีนระดับกลาง (中级汉语语法课)

- ครูผู้สอน ศาสตราจารย์สวีจิงหนิง (徐晶凝教授)
- ผู้เรียน เป็นกลุ่มนักศึกษาต่างชาติจากประเทศตะวันตกและตะวันออก จำนวน 20 คน
- ตำราที่ใช้สอน Intermediate Chinese Grammar Course (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยปักกิ่ง)

(2) วิชาจีนปริทัศน์ (中国概况课)

- ครูผู้สอน รองศาสตราจารย์จ้าว เหยียนฟง (赵延风副教授)
- ผู้เรียนเป็นกลุ่มนักศึกษาต่างชาติจากประเทศตะวันตกและตะวันออก จำนวน 20 คน
- ตำราที่ใช้สอน China Country Profile (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยปักกิ่ง)

การเรียนการสอนของทุกๆ ห้องเรียนที่ได้เข้าไปสังเกตการณ์ ล้วนแล้วแต่มีบรรยากาศการเรียนการสอนที่สนุกสนาน นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนสูงมาก มีการพูดซักถามข้อสงสัยตลอดเวลา แม้กระทั่งช่วงหยุดพักระหว่างคาบเรียน อาจารย์ผู้สอนมักจะหาหัวข้อพูดคุยซึ่งอาจเป็นเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ หรือเทศกาลต่างๆ ของจีน เพื่อให้นักศึกษาในชั้นเรียนมีโอกาสดำเนินการแสดงความคิดเห็นด้วยการใช้ภาษาจีน ซึ่งนักศึกษาจะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทุกคน นับเป็นจุดสำคัญที่ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะด้านการพูดภาษาจีนอย่างเต็มที่ และทำให้นักศึกษาเกิดความเชื่อมั่นว่าสามารถใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เพราะว่าเมื่อนักศึกษาคณะหนึ่งพูดบางประเด็นขึ้นมา อาจารย์จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาในห้องได้ร่วมพูดคุยแสดงความคิดเห็นด้วย ในระหว่างที่นักศึกษาพูดสื่อสารด้วยภาษาจีนนั้น อาจจะมีการใช้คำศัพท์ หรือโครงสร้างประโยคที่ไม่ถูกต้อง อาจารย์ผู้สอนจะคอยช่วยเหลือพูดแก้ไขให้ตลอดเวลา ซึ่งทุกครั้งเมื่ออาจารย์แก้ไขให้แล้ว นักศึกษาจะพูดแก้ไขประโยคที่ถูกต้องใหม่อีกครั้งหนึ่ง ทำให้นักศึกษาได้จดจำและเรียนรู้สิ่งที่ถูกต้อง

การเก็บข้อมูล Best Practice ในงานวิจัยฉบับนี้ เพื่อต้องการศึกษาวิเคราะห์ถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนว่า แนวทางปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในห้องเรียนนั้นควรมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้อย่างแท้จริง

จากการประมวลผลของการสังเกตการณ์การสอนในห้องเรียน ทำให้พบว่าวิชาในกลุ่ม รายวิชาบังคับซึ่งเน้นทักษะทางภาษา อย่างเช่น วิชาภาษาจีนทักษะรวม หรือทักษะการพูดภาษาจีน แนวทางการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่โดดเด่นที่สุด ก็คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอน กับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน

4.2 ความสำคัญของการสอนแบบปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนสำหรับ วิชาภาษาจีนทักษะรวม

เนื่องด้วยการสังเกตการณ์การสอนในห้องเรียนเพื่อเก็บข้อมูลในครั้งนี้ เป็นวิชาภาษาจีน ทักษะรวมทั้งในระดับต้นและระดับกลาง จึงได้ประมวลผลการสังเกตการณ์การสอนในห้องเรียนโดย ใช้วิธีการวิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสอนในแบบปฏิสัมพันธ์ ดังนี้

4.2.1 ความสำคัญของการสอนแบบปฏิสัมพันธ์

วิชาภาษาจีนทักษะรวม ซึ่งเป็นวิชาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบหลักของ ภาษาคือ ระบบเสียง ระบบคำ ระบบไวยากรณ์และระบบตัวอักษรจีน รวมทั้งความรู้ด้านวัฒนธรรม จีน โดยเน้นฝึกทักษะการใช้ภาษาจีนในการสื่อสารทั้ง 4 ทักษะคือ การฟัง-พูด-อ่านและเขียน ดังนั้น การกิจหลักของการเรียนการสอนจึงกำหนดให้การฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารเป็น หัวใจสำคัญ ทำให้การเรียนการสอนสำหรับวิชาทักษะรวมนี้ เป็นวิชาที่ต้องเน้นเรื่องการปฏิบัติจริง สามารถนำความรู้ที่เรียนในตำรามาปรับใช้ได้จริง

4.2.2 ทฤษฎีและรูปแบบการเรียนการสอนแบบปฏิสัมพันธ์

การปฏิสัมพันธ์ คือกระบวนการของการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยการส่งข้อมูลข่าวสารนั้นจะมีผลกระทบต่อกัน กรอบความคิด ของการจัดการเรียนการสอนแบบปฏิสัมพันธ์ คือ การเรียนการสอนในห้องเรียนตามเนื้อหาของตำรา โดยมีผู้เรียนเป็นองค์ประกอบหลัก และครูผู้สอนที่ได้วางแผนการสอนอย่างแยบยล (周然, 2015.02.03) และครูผู้สอนดำเนินการสอนให้ความรู้อย่างมีระบบ โดยเน้นให้ผู้เรียนฝึกการคิด ฝึกทักษะการพูด ฝึกทักษะการเขียน ซึ่งหลักสำคัญพื้นฐานของการสอนแบบปฏิสัมพันธ์คือ ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ความรู้ต่างๆ พร้อมทั้งมีทักษะทางด้านการใช้ ภาษาเมื่อผ่านกระบวนการลงมือปฏิบัติและฝึกฝนอย่างจริงจัง ซึ่งกระบวนการปฏิบัติจริงนี้ เป็นการ ปรับบทบาทของผู้เรียนให้เปลี่ยนแปลงจากเดิมที่จะมีหน้าที่เพียงแค่นั่งเรียน ฟังครูผู้สอนบรรยาย เพียงอย่างเดียว ปรับเปลี่ยนมาเพื่อให้มีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ด้วยรูปแบบและวิธีการเช่นนี้ จะช่วยผลักดันให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการใช้ความคิดวิเคราะห์ เพื่อจะพูดเนื้อหาที่จะสื่อสาร หรือเพื่อการเขียนเนื้อหาที่จะสื่อสาร เป็นต้น

การสอนเชิงปฏิสัมพันธ์นี้ยึดหลักทฤษฎีจิตวิทยาเป็นพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบการสอน โดยอาศัยความกระหายใคร่รู้ของผู้เรียน เป็นจุดเริ่มของการฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในความรู้ที่หลากหลายและกว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น และพัฒนาจนเกิดเป็นทักษะความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ขณะเดียวกันสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนนั้นก็คือ การสร้างสภาพแวดล้อมทางภาษาที่เหมาะสมสำหรับการเรียน โดยอาศัยการออกแบบและวางแผนของครูผู้สอนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ จนเกิดการเรียนรู้ขึ้น (林清山, 2000:2)

4.2.3 รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนเชิงปฏิสัมพันธ์

(1) ใช้รูปแบบการตั้งคำถามเป็นกิจกรรมหลักของการฝึกปฏิบัติการใช้ภาษา

การที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้และภาษาที่เรียนมาในการติดต่อสื่อสารได้ ผู้สอนจะต้องจัดทำรูปแบบกิจกรรมและแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงในห้องเรียน เมื่อผู้สอนตั้งคำถาม จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกคิดหาประโยคคำตอบ แต่ครูผู้สอนต้องคิดค้นหาวิธีการตั้งคำถามด้วยรูปแบบที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะตอบคำถามเหล่านั้น กระบวนการฝึกปฏิบัติด้วยรูปแบบเช่นนี้เอง จะช่วยให้ผู้เรียนไม่ได้รู้สึกว้าวุ่นในบรรยากาศของการเรียนที่เคร่งเครียดหรือถูกบังคับให้ตอบคำถาม หากแต่เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถก้าวสู่กระบวนการฝึกการใช้ภาษาจีนที่กำลังเรียนอยู่อย่างค่อนข้างเป็นธรรมชาติ

(2) การสอนระบบคำโดยเน้นที่วิธีการใช้คำศัพท์ในประโยค

การสอนเรื่องคำโดยส่วนใหญ่ โดยทั่วไปมักใช้วิธีอธิบายความหมายและวิธีการใช้ของคำศัพท์คำนั้นทีละคำ แต่ว่าการสอนในรูปแบบเช่นนี้ สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนจะไม่สูงมากนัก หากเมื่อเทียบกับวิธีการนำคำศัพท์คำนั้นไปใส่ในบริบทของประโยคหรือวรรคตอน แล้วจึงอธิบายถึงความหมายและวิธีใช้ เพราะคุณลักษณะของคำจะมีองค์ประกอบสองด้านคือ

- ความหมายของคำ ที่ระบอบอยู่ในพจนานุกรม
- ความหมายแฝงตามบริบทของคำๆ นั้น มักมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับ

วัฒนธรรมและบริบททางสังคมเสริมเข้าไปด้วย ซึ่งหากผู้เรียนนำคำศัพท์คำหนึ่งแล้วแปลตามความหมายเพียงอย่างเดียว ก็จะทำให้เข้าใจความหมายผิดเพี้ยนไปได้

การสอนเรื่องคำ ครูผู้สอนควรที่จะสร้างสภาพแวดล้อมทางภาษาในขณะที่มีการฝึกใช้คำคำนั้นหากพบว่าผู้เรียนยังคงใช้คำอย่างไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้อง ผู้สอนจะต้องแก้ไขให้ทันที

(3) การทำแบบฝึกหัดในห้องเรียน ผู้สอนควรใช้เนื้อหาของบทเรียนที่กำลังสอนอยู่เป็นข้อมูลหลักของแบบฝึกหัดในรูปแบบต่างๆ พยายามใช้รูปแบบโครงสร้างประโยคที่มีอยู่ในบทเรียน

จะมีผลดีในแง่ที่ทำให้ผู้เรียนจะต้องย้อนกลับไปทบทวนบทเรียนเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับทำแบบฝึกหัด

4.2.4 ข้อควรสังเกตในการจัดการเรียนการสอนในเชิงปฏิสัมพันธ์

การสอนในรูปแบบปฏิสัมพันธ์ ประเด็นที่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด คือคุณภาพของตัวผู้สอนที่จะต้องมีความสมบัติในหลายด้านประกอบกัน เช่น

- ผู้สอนต้องมีความกระตือรือร้นในด้านการออกแบบรูปแบบการสอนในห้องเรียน หรือจะเป็นการบริหารจัดการในกระบวนการสอนในห้องเรียน จะต้องสามารถบริหารจัดการเวลาในคาบเรียนที่มีอย่างจำกัดให้ลงตัวกับเนื้อหาการสอน รวมทั้งมีวิธีการที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนพร้อมและเต็มใจที่จะฝึกฝนทักษะการพูด

- ในการจัดการเรียนการสอนเชิงปฏิสัมพันธ์ ผู้สอนควรให้ความสำคัญในเรื่องการให้คำชี้แนะที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรักอยากเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการปรับทัศนคติของผู้เรียนที่มักจะรอการสอนหรือบ่นข้อมูลเพียงด้านเดียวจากผู้สอน

- ผู้สอนต้องบริหารจัดการกับเนื้อหาการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน หากเนื้อหาหรือง่ายเกินไป เนื้อหาเกินไปจะเป็นผลเสียให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน เนื่องจากตามไม่ทันในสิ่งที่ครูสอน แต่หากเนื้อหาง่ายเกินไป ผู้เรียนก็จะขาดความสนใจ

- ผู้สอนต้องไม่ละเลยในเรื่องการพูดชื่นชมผู้เรียน ในจุดเล็กจุดน้อยที่เห็นความก้าวหน้าของผู้เรียน ผู้สอนควรพูดให้กำลังใจ หากเมื่อผู้เรียนมีปัญหาการเรียนที่ยุ่งยาก ผู้สอนควรต้องศึกษาทำความเข้าใจจิตใจของผู้เรียน และช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ให้กับผู้เรียน คือจะต้องเข้าใจสภาพโดยทั่วไปของผู้เรียนในชั้นเรียนเป็นอย่างดี เพราะผู้เรียนในห้องเรียนมักจะมีทั้งประเภทที่ชอบแสดงออกและไม่กล้าแสดงออก สภาพของผู้เรียนต่างๆ เหล่านี้ ครูผู้สอนจะต้องสามารถหาวิธีบริหารจัดการให้เหมาะสม เพื่อสร้างความมั่นใจให้เกิดแก่ผู้เรียน

- ผู้สอนจะต้องมีความสามารถพลิกแพลงและปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ ประเด็นสำคัญคือจะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษา การพูดในขณะที่สอนไม่ควรพูดติดๆ หยุดๆ และสามารถจับประเด็นปัญหาของผู้เรียนได้ตรงจุด เพื่อให้คำชี้แนะที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถควบคุมประเด็นที่กำลังสอนหรือการอภิปรายของผู้เรียนไม่ให้ออกนอกประเด็น

แนวการสอนปฏิสัมพันธ์ที่ได้เห็นและประมวลข้อมูลจากการสังเกตการณ์การสอนในห้องเรียนซึ่งเป็นกลุ่มวิชาภาษาจีนทักษะรวมดังกล่าวข้างต้น มีข้อสังเกตบางประการเพิ่มเติมคือ การเรียนการสอนในทุกห้องเรียนสามารถบรรลุผลได้เป็นอย่างดี ยังอยู่ที่กระบวนการเตรียมการสอนในด้านอื่นๆ อีก เช่น ขั้นตอนที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบของการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง ซึ่งทุกวิชาจะประกอบไปด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นหลัก 3 ขั้นตอน คือ

(1) กิจกรรมเตรียมตัวก่อนเข้าเรียน

เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการเตรียมตัวก่อนเข้าห้องเรียน ตามที่ครูผู้สอนได้กำหนดให้ไว้ล่วงหน้า เช่น การให้ผู้เรียนเตรียมตัวอ่านเนื้อหาของบทเรียนล่วงหน้า การหาคำศัพท์ของบทเรียนใหม่ล่วงหน้า ฯลฯ

(2) กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน

ครูผู้สอนอาจจะกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมเนื้อหาบทสนทนาล่วงหน้า เพื่อนำมาพูดในชั้นเรียน หรืองานอื่นๆ ตามที่ครูผู้สอนได้มอบหมายไว้

(3) กิจกรรมการเรียนการสอนหลังเรียน

คือการให้ผู้เรียนทบทวน หรือทำบทสรุปเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว หรือทำแบบฝึกหัด การบ้านต่างๆ เป็นต้น

จากการสังเกตการณ์การสอนในห้องเรียน พบว่า ทุกวิชาผู้สอนจะมีการเตรียมการในส่วนของการนำเข้าสู่บทเรียน การทบทวนเนื้อหาของบทเรียน การบรรยายการสอน วิธีการฝึกฝนทักษะกับองค์ความรู้ใหม่ การให้การบ้าน ทุกขั้นตอนมีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกันภายในเวลาที่กำหนดของคาบเรียนอย่างลงตัว

สำหรับกลุ่มวิชาเลือกที่เป็นรายวิชาเกี่ยวกับความรู้เฉพาะด้าน เช่น วิชาไวยากรณ์จีน และวิชาที่เกี่ยวกับความรู้ทางสังคมและวัฒนธรรมจีน เช่น วิชาจีนปริทัศน์ แนวทางการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่โดดเด่นที่สุดก็คือ การนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในแบบเชิงประสบการณ์มาใช้ในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนนี้เป็นการเน้นการเชื่อมต่อทางด้านความรู้และความคิดเดิมของผู้เรียน

4.3 รูปแบบการเรียนการสอนในห้องเรียนใหม่รูปแบบเชิงประสบการณ์

ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศในประเทศจีน ได้มีการนำแนวคิดของการเรียนการสอนแบบเชิงประสบการณ์ มาเป็นแนวทางในการจัดรูปแบบการสอนในห้องเรียน แนวการสอนชนิดนี้เกิดขึ้นบนพื้นฐานของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ของชาร์ลส์ ฟิลล์มอร์ (Charles Fillmore) และทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive Linguistics) ของจอร์จ แล็คคอฟฟ์ (George Lakoff)

แนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานชี้ว่า การเรียนรู้สรรพสิ่งของมนุษย์เกี่ยวกับการจัดหมวดหมู่ นิยาม การใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ และภาวะความนึกคิดและสติปัญญา ล้วนเกิดจากการสัมผัสของร่างกายจนเกิดการรับรู้และประมวลผลตกผลึกเป็นความรู้ความเข้าใจที่เกิดจากประสบการณ์ สัญลักษณ์ของภาษาก็เช่นเดียวกัน มีการเรียนรู้เป็นกระบวนการเช่นเดียวกับการเรียนรู้สรรพสิ่งของมนุษย์ (丁建民, 2001)

สำหรับการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศตามแนวคิดนี้ จะเน้นที่ผู้เรียนจะต้องอยู่ร่วมในกระบวนการของกิจกรรมการฝึกการใช้ภาษาด้วยตนเอง ฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม และให้ความสำคัญในการคัดสรรเนื้อหาให้แก่ผู้เรียน

แนวปฏิบัติที่สำคัญของกระบวนการจัดการเรียนการสอนจากการสังเกตการณ์มีปัจจัยดังต่อไปนี้

4.3.1 ให้ความสำคัญในเรื่องการเรียนรู้ภาษาจีนด้วยการผ่านการฝึกฝนในสถานการณ์จริงด้วยตนเอง

แนวคิดของการสอนแบบเชิงประสบการณ์ เน้นที่ผู้เรียนจะต้องอยู่ร่วมในกระบวนการของกิจกรรมการฝึกการใช้ภาษา ซึ่งถือเป็นหลักสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน การเรียนการสอนในแนวคิดนี้เน้นให้ผู้เรียนมีความคิดที่อยากเข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียนด้วยตนเอง และเมื่อผ่านกระบวนการสัมผัสและเรียนรู้เนื้อหาของบทเรียนด้วยตนเอง ความรู้ภาษาจีนจากบทเรียนจะค่อยๆ ซึมซับผ่านกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน หลังจากนั้นจะค่อยๆ แปรเปลี่ยนพัฒนาจนเกิดเป็นทักษะความรู้ภาษาจีนของตนเองอย่างถาวร

4.3.2 ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความคิดริเริ่มของตัวผู้เรียน

การจัดรูปแบบการสอนนี้จะเน้นให้ความสำคัญกับภูมิหลังของผู้เรียน เนื่องจากปัจจัยต่างๆ ที่เป็นภูมิหลังของผู้เรียน จะส่งผลต่อการเรียนรู้ และควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มหรือมีความกระตือรือร้นในการเรียนด้วยตนเอง

4.3.3 ให้ความสำคัญกับการสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อการฝึกฝนทางภาษา

การสร้างสถานการณ์จำลองที่เสมือนจริง การสร้างบทบาทสมมุติ มีความสำคัญต่อการฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในชีวิตจริงที่มีประสิทธิภาพ

4.3.4 ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนการสอนที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

แนวคิดในการจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ จะให้ความสำคัญในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน

4.3.5 แนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบเชิงประสบการณ์

- การสร้างความเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง คือการสร้างสภาพแวดล้อมทางภาษา

- ใช้กิจกรรมเป็นส่วนเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง การทำกิจกรรมร่วมกันของผู้เรียน โดยจัดแบ่งผู้เรียนให้เป็นกลุ่มย่อย เพื่อทำภารกิจตามเนื้อหาของบทเรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างความรู้ขึ้นจากพื้นฐานความเข้าใจ ทำให้ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในห้องเรียนด้วย

- สรุปและปรับปรุงแก้ไข หลังจากผู้เรียนได้ผ่านการเรียนรู้จากกิจกรรมแล้ว จะเป็นขั้นตอนให้ผู้เรียนทบทวนและสรุป เพื่อปรับปรุงแก้ไขในจุดบกพร่องหรือความเข้าใจผิด
- การนำความรู้จากห้องเรียนเพื่อไปฝึกปฏิบัติจริงนอกห้องเรียน ทฤษฎีและความรู้ทางภาษา สามารถถ่ายทอดโดยการสอนได้ แต่ทักษะการใช้ภาษาไม่อาจจะเกิดขึ้นได้ จนกว่าจะผ่านการเรียนรู้และปฏิบัติจริง ผ่านกระบวนการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ซึ่งเกิดจากพื้นฐานของการได้สัมผัสและเรียนรู้ด้วยตนเองโดยตรง การมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียน เป็นการต่อยอดความรู้ของผู้เรียนจากการเรียนในห้องเรียน อีกทั้งเป็นการนำความรู้จากห้องเรียน ไปปฏิบัติใช้จริงในชีวิตจริง จึงเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการจัดการการเรียนการสอนในห้องเรียน

4.4 ภาพรวมและข้อเสนอเชิงนโยบาย

หากเมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบการเรียนการสอนในห้องเรียน ตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบันที่เราคุ้นเคยนั้น มักจะเป็นไปในลักษณะที่มีครูผู้สอนเป็นหลัก โดยมักมีกระบวนการการเรียนการสอนด้วยรูปแบบและขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

- การให้ผู้เรียนอ่านคำศัพท์ ตามด้วยผู้สอนอธิบายคำศัพท์ทีละคำ
- ลำดับต่อมาด้วยการอ่านบทเรียน ตามด้วยผู้สอนอธิบายประโยคทุกประโยคของบทเรียน
- หลังจากนั้นผู้สอนจะเริ่มอธิบายเรื่องไวยากรณ์ที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาของบทเรียน
- จบด้วยการให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบท

จากรูปแบบการเรียนการสอนในห้องเรียนที่ปฏิบัติกันทั่วไปดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าผู้สอนมักจะมีชอล์ค 1 แท่ง กับตำรา 1 เล่ม เป็นสื่อการเรียนการสอนเท่านั้น มักจะละเลยความสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน และไม่ได้ให้ความสำคัญกับเทคนิควิธีการสอนเท่าไรนัก จะเห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเช่นนี้ ผู้เรียนมีเวลาไม่มากนักในการได้ฝึกฝนการใช้ทักษะด้านต่างๆ อย่างจริงจัง ซึ่งปัจจัยที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนมักเป็นไปในแนวทางเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสาเหตุต่อไปนี้คือ

4.4.1 ผู้สอนใช้วิธีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่สืบทอดกันมา คือการเน้นผู้สอนเป็นหลัก และละเลยความสำคัญของผู้เรียน โดยทั่วไป ผู้สอนมักใช้เวลาเป็นส่วนใหญ่หมดไปกับการอธิบายเนื้อหาต่างๆ ของบทเรียน และเหลือเวลาเพียงเล็กน้อยในการให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด

4.4.2 ปัญหาของแบบเรียน รูปแบบของตำราเรียนภาษาจีนทักษะรวม ส่วนใหญ่มักจะประกอบด้วยเนื้อหาที่มีคำศัพท์จำนวนมาก เนื้อหาของบทเรียนมักใช้ภาษาเขียนเป็นส่วนใหญ่ การอธิบายหลักการใช้ไวยากรณ์ละเอียดเกินไปและเข้าใจยากสำหรับชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่จะเน้นที่หลักการใช้ไวยากรณ์ โดยมองข้ามการใช้ภาษาจีนในชีวิตจริง

4.4.3 โดยทั่วไปวิชาภาษาจีนทักษะรวมมักจะมีจำนวนคาบเรียนมากที่สุด ทำให้ผู้สอนใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อการอธิบายอย่างละเอียดมากกว่าการให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนปฏิบัติจริง เนื่องจากเห็นว่าทักษะด้านการฟังนั้น ควรเป็นหน้าที่ของวิชาทักษะการฟัง

ด้วยสาเหตุหลากหลายประการตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นของการบริหารจัดการการสอนในห้องเรียน ทำให้การเรียนการสอนวิชาภาษาจีนทักษะรวม มักไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของรายวิชาได้อย่างแท้จริง และมักจะไม่สามารถทำให้การฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาจีนของผู้เรียนบรรลุผลได้

4.4.4 ปัญหาผู้เรียน ปัญหาหลักคือแรงกระตุ้นในการเรียน หากผู้เรียนเริ่มต้นเรียนภาษาจีนเพียงเพื่อความมุ่งหวังจะนำความรู้ภาษาจีนไปเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เนื่องจากในตลาดแรงงานภาษาจีน นับว่ามีความสำคัญมากขึ้นทุกวันเคียงคู่กับภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ หากการเลือกเรียนภาษาจีนนั้น ไม่ได้เกิดจากความสนใจนิยมชมชอบอย่างแท้จริงเช่นนี้แล้ว ย่อมทำให้แรงกระตุ้นในการเรียนถูกลดทอนลง ทำให้เกิดความรู้สึกว่าภาษาจีนเรียนรู้อย่างจนอาจเกิดความท้อแท้และเบื่อหน่าย ตัวแปรข้อนี้ นับว่าสำคัญยิ่ง จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องคิดหารูปแบบวิธีการในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนใจใฝ่เรียนใคร่รู้ให้ได้ ซึ่งรูปแบบวิธีการคือ จะต้องทำให้การเรียนการสอนในห้องเรียนมีความน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน เพื่อจะทำให้เป้าหมายของรายวิชาบรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

บทที่ 5

สรุป : ข้อสังเกตและข้อเสนอเชิงนโยบาย ในภาพรวมของกระบวนการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนในชั้นภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับนักศึกษาต่างชาติในฐานะภาษาต่างประเทศของประเทศจีน มีบทบาทและสร้างผลงานได้โดดเด่นอย่างชัดเจน ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้หมายถึง การศึกษาและวิเคราะห์จากภาพรวมของกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับชาวต่างชาติของคณะวิชาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ” (School of Chinese as a Second Language) ของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ตามที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากสถานที่จริง ด้วยการเข้าสังเกตการณ์การสอนในห้องเรียน การสัมภาษณ์ครูผู้สอนประจำวิชา การสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กร ผู้บริหารหลักสูตร คณาจารย์ครูผู้สอนของหลักสูตร และเอกสารข้อมูลประกอบต่างๆ ทำให้เห็นภาพรวมของกระบวนการในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีทฤษฎีชี้นำ จากการประมวลข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สำหรับแนวทางในการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับนักศึกษาต่างชาติ นั้น จะนำเสนอเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย ตามรายละเอียดและขั้นตอนดังนี้

5.1 การวางแผนแม่แบบของกระบวนการการเรียนการสอน

แผนแม่แบบของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศเกิดจากการสร้างแบบแผนของกระบวนการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ คือ

- (1) ประเภทและลักษณะของสาขาวิชา
- (2) ผู้เรียน
- (3) วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน
- (4) หลักการพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอน
- (5) รูปแบบและวิธีการในการจัดการเรียนการสอน
- (6) บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอน เป็นต้น

แนวคิดในการวางแผนแม่แบบมีกระบวนการและขั้นตอนดังนี้ คือ

5.1.1 ต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับสาขาวิชาที่จะจัดทำเป็นแผนแม่แบบ เพราะสาขาวิชาที่แตกต่างกันย่อมมีรูปแบบและวิธีการเรียนการสอน เนื้อหาของรายวิชา ทฤษฎีการสอน ที่แตกต่างกันไปตามศาสตร์ของสาขาวิชานั้นๆ

5.1.2 การวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้เรียน จะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง โดยควรวิเคราะห์ตัวผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่น คุณลักษณะเฉพาะของผู้เรียน วัตถุประสงค์ ระดับความรู้พื้นฐานแต่เดิมของผู้เรียน และระยะเวลาเรียน

5.1.3 กำหนดเป้าหมายของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน เช่น มีการวางแผนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นความรู้พื้นฐานทั่วไปของภาษาจีน และฝึกฝนทักษะด้านต่างๆ เช่น ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีนที่สามารถใช้ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรียนรู้และเข้าใจ ศิลปะ วัฒนธรรม สังคมและประวัติศาสตร์จีน สามารถใช้ภาษาจีนเพื่อทำงานในสาขาอาชีพใดได้บ้าง

5.1.4 กำหนดขอบเขตเนื้อหาของการเรียนการสอนให้ชัดเจน โดยการจัดทำแผนการสอนนั้น จะกำหนดจากองค์ประกอบต่างๆ เช่น องค์ประกอบหลักของภาษาจีน กฎเกณฑ์ในการใช้ภาษาจีน ความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมจีน ทักษะการใช้ภาษาจีน และการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร เป็นต้น

5.1.5 กำหนดหลักการของการเรียนการสอน

5.1.6 กำหนดรูปแบบวิธีการ เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน เพื่อเป็นการออกแบบรูปแบบของกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน ตลอดจนการกำหนดจำนวนคาบเรียนต่อสัปดาห์ หรือคาบเรียนตลอดหลักสูตร ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

5.1.7 การจัดแบ่งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้สอน

การจัดแบ่งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ จะเป็นส่วนกระตุ้นให้ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นและเห็นความสำคัญต่อบทบาทและหน้าที่ของตนเอง

เมื่อมีการจัดทำแผนแม่บทแล้ว ยังต้องกำหนดและออกแบบกระบวนการของการเรียนการสอนให้มีความเชื่อมโยงกับกระบวนการอื่นๆ ในระบบของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ นั่นคือความเชื่อมโยงของกระบวนการแผนแม่แบบ กระบวนการคัดเลือกตำราเรียนหรือการเขียนตำรา กระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน และกระบวนการทดสอบ เป็นต้น

นอกจากกระบวนการต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น องค์ประกอบสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งคือ คุณภาพของครูผู้สอน การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการสอนภาษาจีนของครูผู้สอนนับว่าเป็นปัจจัยที่ต้องมีการวางแผนเพื่อพัฒนาบุคลากรตั้งแต่แรกเริ่มของกระบวนการบริหารจัดการ ซึ่งแนวทางในการพัฒนามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2 การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการสอนภาษาจีนของครูผู้สอน

องค์ความรู้ภาษาจีนที่ครูผู้สอนควรจะต้องมีเป็นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ความรู้ 4 ประการ ดังนี้ คือ ความรู้ด้านการสอนระบบเสียงภาษาจีน ความรู้ด้านการสอนระบบตัวอักษรจีน ความรู้ด้านการสอนระบบคำภาษาจีน และความรู้ด้านการสอนระบบไวยากรณ์จีน

5.2.1 ความรู้ด้านการสอนระบบเสียงภาษาจีน

โดยทั่วไปแล้ว การเริ่มต้นเรียนภาษาต่างประเทศมักจะต้องเริ่มต้นด้วยระบบเสียงของภาษานั้นๆ ซึ่งถือเป็นความรู้พื้นฐานอันดับแรก การเรียนรู้ระบบเสียงได้ดีหรือไม่ ย่อมส่งผลต่อการเรียนในระบบไวยากรณ์และระบบคำศัพท์ด้วย นอกจากนี้ หากผู้เรียนเริ่มใช้ภาษาต่างประเทศนั้นๆ ในการสื่อสาร การออกเสียงที่ถูกต้องชัดเจนย่อมเป็นภาพลักษณ์อันดับแรกที่จะสร้างความประทับใจให้กับคู่สนทนา ผู้ที่สามารถพูดออกเสียงภาษาจีนได้อย่างถูกต้องชัดเจนได้มาตรฐาน ย่อมเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีความรู้ทางภาษาจีนเป็นอย่างดี และสำหรับตัวผู้พูดเอง ก็ยิ่งจะมีความมั่นใจในการใช้ภาษาจีนมากยิ่งขึ้น

หากแต่ในความเป็นจริง การเรียนการสอนภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง มักจะไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่งอาจจะมาจากหลายสาเหตุ เช่น

(1) ครูผู้สอนปรับระดับมาตรฐานให้ลดลง หากครูผู้สอนเป็นชาวจีนเจ้าของภาษาก็มักจะมองว่า แม้แต่ชาวจีนด้วยกันเอง ก็ยังพูดภาษาจีนติดสำเนียงท้องถิ่น แต่ก็ได้ส่งผลต่อการติดต่อสื่อสารกันแต่อย่างไร ดังนั้น ครูผู้สอนชาวจีนจึงมักจะอะลุ่มอล่วยให้กับนักศึกษาชาวต่างชาติ เพราะตั้งมาตรฐานเพียงแค่พูดติดต่อสื่อสารกันได้ก็น่าจะเพียงพอ

(2) ปัญหาของการจัดแบ่งช่วงเวลาสำหรับการสอนระบบเสียง มักจะถูกลดทอนเวลาการเรียนการสอนให้เหลือน้อยลง เนื่องจากครูผู้สอนมักจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาในส่วนของระบบคำศัพท์ และไวยากรณ์ ซึ่งเป็นเนื้อหาในอันดับต่อเนื่องจากระบบเสียง จึงทำให้ระบบการเรียนการสอนขาดความเข้มงวดในการเน้นย้ำเรื่องการออกเสียงภาษาจีนให้ชัดเจนได้มาตรฐานตั้งแต่แรกเริ่ม

(3) ปัญหาของตัวผู้สอน

เนื่องจากผู้สอนออกเสียงภาษาจีนไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจนตามมาตรฐาน อาจจะละเลยในเรื่องของระบบการออกเสียง หรืออาจจะไม่มีวิธีการสอนที่ดีสำหรับระบบเสียงภาษาจีน สำหรับวิธีการสอนระบบเสียงภาษาจีน ควรจะกำหนดให้มีช่วงเวลาสำหรับการปูพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องของการเรียนการสอนระบบเสียงเป็นการเฉพาะ ดังนั้น ในการจัดแบ่งเวลาในการสอนเนื้อหาของระบบเสียง จะต้องมีการวางแผนการสอนที่มีการเชื่อมต่อกับระบบการสอนอื่นๆ เช่น ระบบตัวอักษร คำศัพท์ และไวยากรณ์ และเนื่องจากการสอนระบบเสียงในช่วงเริ่มต้น รูปแบบการสอนมักจะทำให้ผู้เรียนออกเสียงตามผู้สอน หรือให้ผู้เรียนในห้องออกเสียงพร้อมๆ กัน ซึ่งการเรียนการสอนในรูปแบบซ้ำซากเช่นนี้มักทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ครูผู้สอนจึงควรต้องคิดหารูปแบบวิธีการสอนที่จะสามารถสร้างความสนใจ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่จะฝึกฝนการออกเสียง เพื่อการพูดสื่อสารสนทนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (陈莉, 采访 : 2016.01.05)

5.2.2 ความรู้ด้านการสอนระบบตัวอักษรจีน

ระบบตัวอักษรนับว่าเป็นองค์ความรู้ที่มีลักษณะโดดเด่นที่สุดของภาษาจีน ขณะเดียวกันก็เป็นส่วนที่ยากที่สุดสำหรับผู้เรียนด้วย การเรียนการสอนอักษรจีนจึงเป็นภารกิจสำคัญและจะต้องมีการจัดระบบการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาเรื่องการเรียนการสอนระบบตัวอักษรของภาษาจีน ด้านหนึ่งตัวอักษรจีนเรียนรู้อยาก และอีกด้านหนึ่งนั้นเป็นปัญหาเกี่ยวกับวิธีการสอน แต่ปัญหาหลักมักจะเกิดจากวิธีการสอนอันเนื่องมาจากสาเหตุของผู้สอนที่อาจจะไม่มีความรู้และทักษะในด้านนี้อย่างเพียงพอ เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของตัวอักษรจีน ความสำคัญของการเรียนการสอนตัวอักษรจีน ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและคำศัพท์ ความรู้ในเรื่องกระบวนการและวิธีการของการเรียนรู้อักษรจีน ตลอดจนไม่มีวิธีการสอนที่น่าสนใจ เป็นต้น

ผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจว่า จุดประสงค์หลักของการสอนระบบตัวอักษร ไม่เพียงแต่สอนเพื่อให้ผู้เรียนจดจำตัวอักษรจีนให้ได้เท่านั้น หากแต่ผู้สอนควรจะต้องฝึกฝนทักษะให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตัวอักษรจีน และเพิ่มจำนวนตัวอักษรจีนด้วยตนเองด้วยควบคู่กันไป เนื่องจากการสอนตัวอักษรจีนในห้องเรียน หรือความรู้จากในตำรา เป็นเพียงตัวอักษรจีนส่วนหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น จึงควรจะต้องฝึกให้ผู้เรียนมีหลักและวิธีการในการเรียนรู้ตัวอักษรจีนอย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง เช่น ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของอักษรจีน ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างและการสร้างอักษรจีน ความรู้ในเรื่องหมวดนำของตัวอักษรจีน ลำดับขีดของตัวอักษรจีน เป็นต้น (王硕, 采访: 2016.01.05)

การเรียนการสอนระบบตัวอักษรจีน ควรเป็นการสอนจากองค์ประกอบสองด้านของอักษรจีน คือ

(1) ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสร้างอักษรจีน ที่เรียกว่า “Liushu (六书)” หรือ อักษรหกชนิด

วิธีการสร้างอักษรหกชนิดนี้ประกอบด้วย อักษรเหมือนภาพ (Xiangxing 象形) อักษรบ่งความ (Zhishi 指事) อักษรรวมความหมาย (Huiyi 会意) อักษรแบบบอกความหมายและเสียง (Xingsheng 形声) อักษรอธิบายเสียง (Zhuanzhu 转注) อักษรยืม (Jiajie 假借)

(2) กระบวนการในการเรียนรู้ตัวอักษรจีนของผู้เรียน

สำหรับการสอนตัวอักษรจีน สามารถใช้หลักการของการสร้างตัวอักษรจีน โดยเฉพาะอักษรแบบบอกความหมายและเสียง (Xingsheng 形声) ซึ่งเป็นตัวอักษรที่มีความถี่ในการใช้มากที่สุดในปัจจุบัน อีกทั้งโครงสร้างของอักษรจีนชนิดนี้จะประกอบกันขึ้นจากสัญลักษณ์บอกลักษณะ (Xingfu 形符) และสัญลักษณ์บอกเสียง (Shengfu 声符) ตัวอักษรจีนประเภทนี้มีลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นคือ ทำให้จดจำเสียงคำอ่าน และแยกแยะความหมายของคำได้ง่าย และในการสอนตัวอักษรจีนประเภทนี้ ควรจะสอนระบบหมวดนำ (Pianpang 偏旁) ของตัวอักษรจีนด้วย

การจัดลำดับของตัวอักษรที่ควรจะนำมาสอนก่อนหลังก็มีความสำคัญเช่นกัน เช่นควรสอนตัวอักษรที่เป็นโครงสร้างเดี่ยวแล้วจึงสอนตัวอักษรจีนที่มีโครงสร้างซับซ้อนเป็นลำดับ หรือการสอนให้ผู้เรียนสามารถใช้หลักการเรียนรู้ตัวอักษรจีนตัวใหม่จากพื้นฐานของตัวอักษรที่เรียนมาแล้ว เป็นต้น (周建, 2014:46)

อย่างไรก็ตาม วิธีการเรียนการสอนตัวอักษรจีนที่ได้ผลดี อาจจะต้องสร้างนิสัยให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ฝึกเขียนตัวอักษรจีนเพื่อการจดจำอย่างสม่ำเสมอ เพราะการเรียนตัวอักษรจีนที่สอนในห้องเรียนอย่างเดียวไม่เพียงพอ อาจจะมีการจัดวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพิ่มเติม เช่น การเขียนอักษรศิลปะด้วยพู่กันจีน การพิมพ์ภาษาจีนด้วยคอมพิวเตอร์ หรือกิจกรรมแข่งขันคัด-เขียนตัวอักษรจีน การแข่งขันเปิดพจนานุกรมจีน เป็นต้น เพื่อเป็นการสร้างสีสันกับการเรียนการสอนตัวอักษรจีน

5.2.3 ความรู้ด้านการสอนระบบคำภาษาจีน

การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ความรู้ในเรื่องระบบคำเป็นอีกองค์ความรู้หนึ่งซึ่งจะต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากระบบคำในภาษาจีนไม่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของรูป เพศ พจน์ เหมือนภาษาตะวันตก วิธีการแยกแยะหน้าที่ของคำในประโยคจึงใช้หลักของการเรียงลำดับคำในประโยค จึงไม่สามารถนำหลักการโครงสร้างภาษาตะวันตกมาใช้ในการสอนระบบคำภาษาจีน ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจว่า องค์ประกอบหลักของภาษาคือ ระบบเสียง ระบบคำ และระบบไวยากรณ์ ซึ่งเป็นเนื้อหาหลักของการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ เป้าหมายคือ การสอนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเน้นที่การสอนและฝึกทักษะในด้านการ ฟัง พูด อ่าน เขียนเป็นหลักสำคัญ แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องนำความรู้ทางภาษาศาสตร์ของโครงสร้างภาษาจีนทั้งระบบมาสอน

การสอนระบบคำควรเริ่มจากลักษณะของการสร้างคำ ระบบคำจีนมีคำพยางค์เดี่ยวเป็นพื้นฐาน ทุกๆ หน่วยคำจะมีความหมาย และเมื่อนำหน่วยคำหลายหน่วยมาประกอบกัน จะได้เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายอื่นๆ เพิ่มขึ้น การใช้หลักการนี้เป็นการสอนให้ผู้เรียนเห็นถึงลักษณะเฉพาะของการสร้างคำภาษาจีน ผู้เรียนสามารถนำหลักการนี้ไปเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มเติมที่เกิดจากหน่วยคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ในการเรียนการสอน ควรฝึกให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์ต่างๆ โดยการนำคำคำนั้นจากบริบทในระดับประโยค หรือระดับวรรคตอน (叶向阳, 采访: 2015.12.29)

5.2.4 ความรู้ด้านการสอนระบบไวยากรณ์จีน

ครูผู้สอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบไวยากรณ์จีนอย่างเป็นระบบ จึงจะสามารถมีวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพได้ หากศึกษาจากตำราเรียนภาษาจีนสำหรับนักศึกษาชาวต่างชาติในยุคแรกของประเทศจีน (Hanyu Jiaokeshu, 汉语教科书) จะเห็นว่ามีการใช้แนวการสอนโดยยึดหลักไวยากรณ์จีนเป็นหลักสำคัญ แต่เนื่องจากหลักการดังกล่าวสัมฤทธิ์ผลในการเรียนไม่ได้เป็นไปตามเป้าประสงค์มากนัก เนื่องจากแนวการสอนเช่นนี้ทำให้ผู้เรียนต่างรู้สึกว้าภาษาจีนเรียนยาก ต่อมา มีนักวิชาการจีนในแวดวงการศึกษาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ต่างเห็นว่าเป้าหมายของการเรียนการสอนที่สำคัญที่สุด คือการสอนและฝึกฝนให้ผู้เรียนซึ่งเป็นชาวต่างชาติสามารถมีทักษะในการใช้ภาษาจีนเพื่อการติดต่อสื่อสารในชีวิตจริงได้ และสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสอนหลักไวยากรณ์จีนเป็นเพียงวิธีการและเครื่องมือชนิดหนึ่งในการเรียนรู้ภาษาจีน เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้นของผู้เรียนชาวต่างชาติ

การเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ เป็นการสอนหลักการทางไวยากรณ์ของภาษาจีนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ แต่ไม่ใช่เป็นการสอนหลักทฤษฎีไวยากรณ์ที่สอนให้กับผู้เรียนชาวจีนที่เป็นเจ้าของภาษา ดังนั้นคำอธิบายเกี่ยวกับไวยากรณ์สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ จึงควรใช้ภาษาเขียนคำอธิบายที่เข้าใจง่าย มีตัวอย่างประกอบที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ (周建, 2014:215)

๕.3 ผู้กำหนดนโยบายทางเรขาคณิตภาษาจีน ควรต้องทำ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาพรวมทั้งระบบของสาขาวิชาภาษาจีน ภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

กระบวนการทั้งหมดของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ เป็นการจัดการของระบบการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในฐานะภาษาต่างประเทศ และสาขาวิชานี้จัด เป็นสาขาวิชาเฉพาะแขนงหนึ่ง ดังหลักการต่อไปนี้

5.3.1 การเรียนการสอนของสาขาวิชานี้ จัดเป็นการเรียนการสอนทางด้านภาษาศาสตร์ ดังนั้น ภารกิจหลักของการจัดหลักสูตรการสอนคือ การสอนภาษาจีนเพื่อให้ผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของ ภาษา สามารถเรียนรู้และมีทักษะในการใช้ภาษาจีนเพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

5.3.2 รูปแบบและวิธีการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาความรู้ที่บรรจุอยู่ในหลักสูตร เป็นการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ด้วยคุณลักษณะเช่นนี้ของสาขาวิชา ทำให้กฎเกณฑ์ ในด้านต่างๆ ของระบบการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นไปตามแนวทางของการสอนภาษาในฐานะที่ เป็นภาษาต่างประเทศ แต่ขณะเดียวกัน ลักษณะพิเศษเฉพาะของภาษาจีน ระบบทางภาษาศาสตร์ ของภาษาจีน ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องทำความเข้าใจ เพื่อการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนที่ได้ มาตรฐาน

5.3.3 การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนคือผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาจีน เป็นภาษาแม่หรือภาษาที่หนึ่ง ลักษณะของผู้เรียนจึงเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สังคม ศิลปวัฒนธรรมจีนไปในหลากหลายแง่มุม แล้วแต่ภูมิหลังทางความรู้ที่มีแตกต่างกันออกไป จึง ต้องให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ลักษณะของผู้เรียน เพื่อจะสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอน ให้บรรลุเป้าหมาย

๕.4 แนวทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐของไทยกับสาธารณรัฐ ประชาชนจีนเพื่อการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

5.4.1 การร่วมมือจัดทำแผนแม่แบบสำหรับการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระบบของประเทศไทย ควรให้มีแผนงานในการจัดทำแผนแม่แบบโครงสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนของประเทศไทย โดยให้ถือเป็นโครงสร้างที่สถาบันการศึกษาในประเทศต้องยึดถือเป็นต้นแบบมาตรฐาน สำหรับขั้นตอน การจัดทำ ตลอดจนการออกแบบเขียนแผนแม่แบบโครงสร้างหลักสูตรนี้ สามารถขอความร่วมมือจาก หน่วยงาน “ฮั่นป๋าน” ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะ

ภาษาต่างประเทศ ภายใต้การกำกับของกระทรวงศึกษาธิการของจีน โดยภาครัฐของไทยสามารถขอความช่วยเหลือจากสถาบันฮั่นป๋นในการส่งผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษาแนะนำในการทำแผนแม่แบบ

5.4.2 การจัดทำแผนงานอบรมบุคลากรด้านการสอนภาษาจีนในประเทศไทยอย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรม และมีความต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพของบุคลากรด้านการสอนภาษาจีนของไทย

กระบวนการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยสำคัญอันดับแรกคือ คุณภาพของบุคลากร ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปิดหลักสูตรการสอนภาษาจีนอย่างแพร่หลาย หากแต่บุคลากรด้านการสอนยังไม่เพียงพอที่จะรองรับต่อการขยายตัวของการศึกษาในด้านนี้ นอกจากนี้จำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอแล้ว ปัญหาด้านคุณภาพก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงควรจัดทำแผนงานในเรื่องการอบรมบุคลากรด้านการสอนภาษาจีนที่จริงจัง ซึ่งสามารถติดต่อกับหน่วยงานด้านการศึกษาของจีน เช่น “ฮั่นป๋น (Hanban)” หรือสถาบันขงจื่อที่เป็นหน่วยงานตัวแทนจากภาครัฐของจีน ซึ่งปัจจุบันมีสำนักงานสถาบันขงจื่อในประเทศไทยมีจำนวนถึง 14 แห่ง สถาบันการศึกษาของไทยอาจจะเริ่มต้นด้วยการจัดทำโครงการอบรมการสอนภาษาจีนให้กับบุคลากรด้านการสอนภาษาจีนชาวไทย เพื่อยื่นเสนอโครงการต่อสถาบันขงจื่อ เพื่อเจรจาขอความช่วยเหลือและความร่วมมือ ในการจัดทำหลักสูตรเนื้อหาการอบรม หรือการขอวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันขงจื่อ เป็นต้น (韩羲, 采访, 2016.03.24)

5.4.3 การจัดทำแผนงานในการจัดทำชุดแบบเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยที่เป็นหลักสูตรแกนกลางระดับชาติ

ปัจจุบัน ตำราการสอนภาษาจีนของประเทศไทยยังไม่มีระบบการใช้แบบเรียนที่เป็นแกนกลาง กระทรวงศึกษาธิการไทยจึงควรจัดทำแผนงานสำหรับการจัดทำแบบเรียนภาษาจีนที่เป็นแกนกลางระดับชาติขึ้น ซึ่งจะ เป็นแบบเรียนต้นแบบสำหรับทุกสถาบันการศึกษาในประเทศไทย การจัดทำตำราหรือแบบเรียนภาษาจีนนี้ อาจจะทำโครงการไปขอความร่วมมือหรือขอความช่วยเหลือจากฝ่ายจัดทำแบบเรียนของสถาบัน “ฮั่นป๋น (Hanban)” ของประเทศจีน

5.4.4 ควรใช้ระบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ (HSK) เป็นมาตรฐานในการจัดระดับความรู้ทางภาษาจีนของผู้เรียนในประเทศไทยอย่างเป็นทางการและเป็นระบบและรูปธรรม

ปัจจุบันปัญหาของการจัดระดับความรู้ทางภาษาจีนของผู้เรียนในประเทศไทย ยังขาดระบบการทดสอบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาการเรียนการสอนที่ขาดความต่อเนื่อง ทำให้การศึกษาเกิดการสูญเปล่า การแก้ปัญหาเหล่านี้ สามารถใช้ระบบการทดสอบ HSK ที่เป็นระบบมาตรฐานการวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนที่ใช้กันในประเทศจีนและทั่วโลก แต่ปัจจุบันเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการไทยไม่ได้มีการกำหนดในเรื่องการสอบวัดระดับมาตรฐานทางภาษาจีนอย่างเป็นทางการ ทำให้สถาบันการศึกษาต่างๆ มีการจัดทำข้อสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนกันเองอย่างไม่เป็นระบบ ส่งผลให้ไม่สามารถจัดแบ่งกลุ่มผู้เรียนให้ถูกต้องเหมาะสมกับระดับความรู้ที่แท้จริงได้ รวมทั้งทำให้ไม่มีความต่อเนื่องของระบบการเรียนการสอน แต่เนื่องจากการสอบ HSK

อาจจะมีการประเมินการสมัครสอบที่ค่อนข้างสูง และยังคงจัดสอบอยู่ในขอบเขตที่ไม่กว้างขวางมากนัก หากหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการไทยขอความร่วมมือกับสถาบัน “ฮั่นป๋น” ในเรื่องการนำระบบทดสอบความรู้ทางภาษาจีน HSK มาปรับใช้เพื่อวัดระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียนในประเทศไทย โดยขอความช่วยเหลือในด้านการลดค่าธรรมเนียมการสมัครสอบ และการจัดสอบในขอบเขตที่กว้างขวางขึ้น ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนที่ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรเหมือนเช่น ทุกวันนี้ลงได้

บรรณานุกรม

- 吴勇毅主编. (2014). “对外汉语教学法”, 北京: 商务印书馆。
- 徐子亮等. (2013). “实用对外汉语教学法” (第3版), 北京: 北京大学出版社。
- 张旺熹主编. (2013). “对外汉语本体教学概论”, 北京: 商务印书馆。
- 朱勇. (2013). “国际汉语教学案例与分析”, 北京: 高等教育出版社。
- 周建. (2014). “汉语课堂教学技巧 325 例”, 北京: 商务印书馆。
- 张斌主编. (2014). “现代汉语教学参考与训练”, 上海: 复旦大学出版社。
- 张英主编. (2012). “北京大学对外汉语教育学院”, 北京: 北京大学出版社。
- 吕必松. (1993) “对外汉语教学的学科理论研究”, 北京: 北京语言学院出版社。
- 刘珣. (2000). “对外汉语教育学引论”, 北京: 北京语言文化大学出版社。
- 周小兵. (2009). “对外汉语教学导论”, 北京: 商务印书馆。
- 刘超英. 2015. 12. 29. 对外汉语教育学院副教授. 采访.
- 汲传波. 2015. 12. 30. 对外汉语教育学院副院长. 采访.
- 叶向阳. 2015. 12. 29. 对外汉语教育学院讲师. 采访.
- 李海燕. 2015. 12. 30. 对外汉语教育学院副教授. 采访.
- 於斌. 2015. 12. 30. 对外汉语教育学院助理研究员. 采访.
- 赵延风. 2015. 12. 29. 对外汉语教育学院副教授. 采访.
- 徐晶凝. 2015. 12. 29. 对外汉语教育学院教授. 采访.
- 陈莉. 2016. 01. 05. 对外汉语教育学院讲师. 采访.
- 王硕. 2016. 01. 05. 对外汉语教育学院副教授. 采访.
- 韩羲. 2016. 03. 24. 泰国朱拉隆功大学孔子学院院长. 采访.
- 李洋. 2016. 01. 05. 对外汉语教育学院留学生事务中心. 采访.
- 中国国家汉办. 2010. “中国以外学汉语的人数达 4000 万”, http://www.hanban.edu.cn/news/article/2010-06/25/content_150854.htm (2016.01.12)

- 周然. (2015). “对外汉语游戏型互动教学模式探析”,
<http://www.izhouran.com/7537.html> (2016.02.10)
- 林清山. (2000). “理论_互动模式”, (电子版). 教育研究集刊, 45 辑,
http://finance.ifeng.com/a/20150303/13526378_0.shtml (2016.01.19)
- 丁建民. (2001). “探究人类认知活动的新视角——《隐喻》评介”, 浙江大学学报第 31 卷第 2 期, www.journals.zju.edu.cn/soc/.../downloadArticleFile.
 (2016.01.19)
- 陆俭明. (2010). “对外汉语教学展望”,
http://ccl.pku.edu.cn/resource.asp?type=download&index=229&file=20030926190359_177.doc (2016.01.20)
- 中华人民共和国教育部. “中国对外汉语教学简介”,
http://www.moe.gov.cn/s78/A20/gjs_left/moe_852/tnull_8587.html (2016 .01.29)
- 中华文本库. “对外汉语教材必须要知道的发展史”,
http://www.chinadmd.com/file/3pstxeiriscrxpac6iataae_1.html (2016.12.05)
- 夏日光等. “对外汉语教师队伍现状及培养模式研究”, 长沙理工大学.
http://www.pep.com.cn/xgjy/hyjx/dwhyjx/jxyj/jxjl/201202/t20120210_1101843.htm
 (2015.11.29)
- 赵金铭. (2009). “对外汉语教学与研究的现状与前瞻”,
<http://www.isclp.org/showinfo.asp?id=204> (2016.01.19)
- 崔希亮等. “中国汉语水平考试(HSK)的回顾与展望”,
http://blog.sina.com.cn/s/blog_4835e300010006rs.html (2006-10-24)
- 符德新. (2005). “走向世界的汉语——透视对外汉语热”,
http://www.moe.edu.cn/jyb_sjzl/moe_364/moe_1588/moe_1607/tnull_25648.html
 (2015 .11.20)
- 国际汉语教师协会. “国际汉语教师职业资格证书”, <http://www.ctcfl.org/com.asp>
 (2015.12.20)
- 对外汉语网. (2015). “对外汉语学科建设领军人物”,
<http://cn.hujiang.com/new/p741688/> (2016.02.08)

- 第一文库网. (2015). “外语教学中词汇意义的隐喻化拓展研究”，
<http://www.wenku1.com/view/5C74A712744F63D8.html> (2016.02.08)
- 刘新芝. (2006). “中国新时代的来华留学生教育——以北京大学为例”，**外国語教育研究第 11 号**. https://www.kansai-u.ac.jp/fl/publication/pdf_education/11/03_Liu_Xinzhi.pdf (2016.01.20)
- 陆俭明. (2010). “我记忆中的北大留学生”，(留学北大 60 年之亲历系列) http://pkunews.pku.edu.cn/xwzh/2010-09/21/content_184108.htm (2016.01.20)
- 北京大学对外汉语教育学院. “2015 年秋季学期开学日程安排”，
<http://hanyu.pku.edu.cn/education/ShowArticle.asp?ArticleID=129> (2016.03.20)
- 北京大学对外汉语教育学院. “教材更换初审单”，
<http://hanyu.pku.edu.cn/download/ShowArticle.asp?ArticleID=142> (2016.03.20)
- 北京大学对外汉语教育学院. “教学评估问卷”，
<http://hanyu.pku.edu.cn/download/ShowArticle.asp?ArticleID=142> (2016.03.20)
- 北京大学对外汉语教育学院. “留学生补考申请单”，
<http://hanyu.pku.edu.cn/download/ShowArticle.asp?ArticleID=142> (2016.03.20)
- 北京大学对外汉语教育学院. “留学生请假单”，
<http://hanyu.pku.edu.cn/download/ShowArticle.asp?ArticleID=142> (2016.03.20)
- 北京大学国际合作部留学生办公室. “留学生中国语言文学系课程表”，
<http://www.isd.pku.edu.cn/index.php?m=content&c=index&a=show&catid=15&id=1>
 (2016.03.20)
- 北京大学国际合作部留学生办公室, “学位生”，<http://www.isd.pku.edu.cn/index.php?m=content&c=index&a=show&catid=15&id=1> (2016.03.20)
- 北京大学对外汉语教育学院. “2015 年秋季学期长期项目课表”，
<http://hanyu.pku.edu.cn/education/ShowArticle.asp?ArticleID=381> (2016.03.20)

ภาคผนวก

China's University and College Admission System. “Short-term Chinese Language Program (<3 Months) School”, http://www.cucas.edu.cn/studyinchina/programs/professional/cucas_7_2.html (2016.03.21)

China's University and College Admission System. “Teaching Chinese as a Foreign Language School”, http://www.cucas.edu.cn/studyinchina/programs/professional/Teaching_Chinese_as_a_Foreign_Language_76_2.html (2016.03.21)

1803824064 的博客. “北京大学中文系汉语言文学专业（留学生）简介”，
http://blog.sina.com.cn/s/blog_6b842bc00100o45h.html (2016.03.21)

北京大学对外汉语教育学院. “北京大学对外汉语教育学院课程表（一）”，
<http://hanyu.pku.edu.cn/education/ShowArticle.asp?ArticleID=381> (2016.03.21)

北京大学对外汉语教育学院. “对外汉语教育学院 2015 年秋季学期开学日程安排”，
<http://hanyu.pku.edu.cn/education/ShowArticle.asp?ArticleID=129> (2016.03.21)

北京大学对外汉语教育学院. “汉语进修生常用下载”，
<http://hanyu.pku.edu.cn/download/ShowArticle.asp?ArticleID=142> (2016.03.21)

תורת המשפט

ภาคผนวก 1

รายชื่อสถานศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนในภูมิภาคต่างประเภต
ให้แก่ชาวต่างชาติในระดับอุดมศึกษา
ของสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.1 รายชื่อสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชนที่เปิดสอนภาษาจีนหลักสูตรระยะสั้น

	สถานศึกษา	สถานที่ตั้ง
1.	University of International Business and Economics	Beijing
2.	Beijing Language and Culture University	Beijing
3.	Beijing International Studies University	Beijing
4.	Peking University	Beijing
5.	Beijing Foreign Studies University	Beijing
6.	Beijing Normal University	Beijing
7.	Beihang University	Beijing
8.	Communication University of China	Beijing
9.	Tourism Institute of Beijing Union University	Beijing
10.	Beijing Sport University	Beijing
11.	Qiongzhou University	Sanya
12.	Donghua University	Shanghai
13.	East China Normal University	Shanghai
14.	Shanghai International Studies University	Shanghai
15.	Shanghai Normal University	Shanghai
16.	Shanghai University	Shanghai
17.	Shenyang Medical College	Shenyang
18.	Shandong Jianzhu University	Jinan
19.	Central University of Finance and Economics	Beijing
20.	Harbin Institute of Technology	Harbin
21.	Harbin University of Science and Technology	Harbin
22.	Harbin Normal University	Harbin
23.	Shandong University of Science & Technology	Qingdao
24.	Qingdao University of Science and Technology	Qingdao
25.	Qingdao Technological University	Qingdao
26.	Shanghai Second Polytechnic University	Shanghai
27.	Zhejiang University of Science and Technology	Hangzhou
28.	Nankai University	Tianjin
29.	Liaoning Normal University	Dalian
30.	Jiangsu University	Zhenjiang
31.	Central South University	Changsha

	สถานศึกษา	สถานที่ตั้ง
32.	Zhengzhou University	Zhengzhou
33.	Shandong University	Jinan
34.	Huazhong University of Science and Technology	Wuhan
35.	Sichuan University	Chengdu
36.	Fudan University	Shanghai
37.	Sun Yat-sen University	Guangzhou
38.	Jilin University	Changchun
39.	Tianjin University	Tianjin
40.	Wuhan University	Wuhan
41.	Southeast University	Nanjing
42.	Liaoning Medical University	Jinzhou
43.	Hebei Medical University	Shijiazhuang
44.	Jiamusi University	Jiamusi
45.	Chang'an University	Xi'an
46.	Nanjing Medical University	Nanjing
47.	Shaanxi Normal University	Xi'an
48.	Tongji University	Shanghai
49.	Qingdao University	Qingdao
50.	University of Jinan	Jinan
51.	South China University of Technology	Guangzhou
52.	Guangdong Pharmaceutical University	Guangzhou
53.	Capital Medical University	Beijing
54.	Shuoba!	Beijing
55.	Zhejiang Ocean University	Zhoushan
56.	Edutrip International Culture Exchange Co., Ltd	Beijing
57.	Tianjin International Chinese College	Tianjin
58.	Henan Polytechnic University	Jiaozuo
59.	International Youth University	Beijing
60.	Xiamen University	Xiamen
61.	Tianjin University of Science & Technology	Tianjin
62.	Shandong University of Technology	Zibo
63.	Ocean University of China	Qingdao
64.	Dalian University of Foreign Languages	Dalian
65.	Shanghai University of Finance and Economics	Shanghai
66.	Dalian University of Technology	Dalian
67.	Shandong Normal University	Jinan

	สถานศึกษา	สถานที่ตั้ง
68.	Tianjin University of Traditional Chinese Medicine	Tianjin
69.	Xi'an International Studies University	Xi'an
70.	Tianjin University of Finance and Economics	Tianjin
71.	Bohai University	Jinzhou
72.	MinZu University of China	Beijing
73.	Beijing University of Posts and Telecommunications	Beijing
74.	Shanghai Jiao Tong University	Shanghai
75.	Beijing Union University	Beijing
76.	North China Electric Power University	Beijing
77.	Xi an Jiaotong University	Xi'an
78.	Yantai University	Yantai
79.	Nanjing University	Nanjing
80.	Beijing University of Technology	Beijing
81.	Southwest University	Chongqing
82.	Guangxi Normal University	Guilin
83.	Hebei United University	Tangshan
84.	Chongqing University of Posts and Telecommunications	Chongqing
85.	Hebei University	Baoding
86.	Chongqing University	Chongqing
87.	Shanxi University of Traditional Chinese Medicine	Taiyuan
88.	Hebei University of Science and Technology	Shijiazhuang
89.	Hunan Normal University	Changsha
90.	Shanxi Normal University	Linfen
91.	Sichuan Agricultural University	Ya'an
92.	Tianjin University of Technology	Tianjin
93.	Henan University of Technology	Zhengzhou
94.	Hubei University	Wuhan
95.	Kunming University of Science and Technology	Kunming
96.	Henan University	Kaifeng
97.	Changchun University of Technology	Changchun
98.	Leshan Normal University	Leshan
99.	Zhejiang A & F University	Hangzhou
100.	Guangdong University of Technology	Guangzhou
101.	Yunnan University	Kunming
102.	Chengdu University	Chengdu
103.	South China Normal University	Guangzhou

	สถานศึกษา	สถานที่ตั้ง
104.	Jiangnan University	Wuxi
105.	Jiangxi Normal University	Nanchang
106.	Nanjing University of Aeronautics and Astronautics	Nanjing
107.	Yanshan University	Qinhuangdao
108.	Zhejiang University of Technology	Hangzhou
109.	Nanjing University of Science and Technology	Nanjing
110.	Capital Normal University	Beijing
111.	East China University of Science and Technology	Shanghai
112.	Central China Normal University	Wuhan
113.	Binzhou University	Binzhou
114.	Hainan University	Haikou
115.	University of Electronic Science and Technology of China	Chengdu
116.	Beijing Forestry University	Beijing
117.	Guizhou University	Guiyang
118.	China Pharmaceutical University	Nanjing
119.	University of Science and Technology Beijing	Beijing
120.	Capital University of Physical Education and Sports	Beijing
121.	Yuxi Normal University	Yuxi
122.	Zhejiang Gongshang University	Hangzhou
123.	Sichuan Normal University	Chengdu
124.	Guangxi University	Nanning
125.	Dalian Maritime University	Dalian
126.	Northeast Normal University	Changchun
127.	Zhejiang University	Hangzhou
128.	Yunnan University of Finance and Economics	Kunming
129.	Fujian Normal University	Fuzhou
130.	Chongqing Medical University	Chongqing
131.	Henan University of Economics and Law	Zhengzhou
132.	Nanjing Xiaozhuang University	Nanjing
133.	Northwestern Polytechnical University	Xi'an
134.	Shanghai Maritime University	Shanghai
135.	Beijing Chinese Language and Culture College	Beijing
136.	Shandong University of Finance and Economics	Jinan
137.	Wuhan University of Technology	Wuhan
138.	Northwest A&F University	Yangling
139.	Chongqing Normal University	Chongqing

	สถานศึกษา	สถานที่ตั้ง
140.	Xi'an Shiyou University	Xi'an
141.	Mudanjiang Normal University	Mudanjiang
142.	Xinjiang Normal University	Urumqi
143.	Tianjin Normal University	Tianjin
144.	Shenyang University	Shenyang
145.	East China University of Technology	Nanchang
146.	Tianjin Foreign Studies University	Tianjin
147.	Capital Mandarin School	Beijing
148.	Hubei Normal University	Huangshi
149.	Beijing Information Technology College	Beijing
150.	Shanghai Lixin University of Commerce	Shanghai
151.	Guangdong University of Foreign Studies	Guangzhou
152.	China Youth University for Political Sciences	Beijing
153.	Hebei Finance University	Baoding
154.	Shenyang Aerospace University	Shenyang
155.	Zhejiang University of Finance & Economics	Hangzhou
156.	Northwest University	Xi'an
157.	Hebei Normal University	Shijiazhuang
158.	Zhejiang Normal University	Jinhua
159.	Henan Normal University	Xinxiang
160.	Shaoguan University	Shaoguan
161.	Kaili University	Kaili
162.	Xi'an University of Technology	Xi'an
163.	National Academy of Chinese Theatre Arts	Beijing
164.	Harbin Cambridge University	Harbin
165.	Shenyang Sport University	Shenyang
166.	Xichang College	Xichang
167.	Southwest University of Science and Technology	Mianyang
168.	Taizhou University	Taizhou
169.	Zhengzhou Normal University	Zhengzhou
170.	Nanjing Tech University	Nanjing
171.	Shanghai DianJi University	Shanghai
172.	Heilongjiang University of Science and Technology	Harbin
173.	Daqing Normal University	Daqing
174.	WUYI UNIVERSITY	Jiangmen
175.	Huaihai Institute of Technology	Lianyungang

	สถานศึกษา	สถานที่ตั้ง
176.	Baotou Light Industry Vocational Technical College	Baotou
177.	Jiangxi University of Finance and Economics	Nanchang
178.	Shanghai University of Electric Power	Shanghai
179.	Jishou University	Jishou
180.	Qingdao Agricultural University	Qingdao
181.	Northeast Petroleum University	Daqing
182.	Mudanjiang University	Mudanjiang
183.	Shenyang Conservatory of Music	Shenyang
184.	Hanshan Normal University	Chaozhou
185.	Qiannan Normal College for Nationalities	Duyun
186.	Xianyang Normal University	Xianyang
187.	University of Science and Technology Liaoning	Anshan
188.	Liaoning Institute of Science and Technology	Benxi
189.	Beijing Dance Academy	Beijing
190.	Chongqing Three Gorges University	Chongqing
191.	Anhui University of Traditional Chinese Medicine	Beijing
192.	Beijing Film Academy	Beijing
193.	Zhongyuan University of Technology	Zhengzhou
194.	Beijing University of Civil Engineering and Architecture	Beijing
195.	Changchun Normal University	Changchun
196.	Changzhou Institute of Technology	Changzhou
197.	Xi'an Polytechnic University	Xi'an
198.	Dalian Nationalities University	Dalian
199.	Northeast Agricultural University	Harbin
200.	Guangxi Overseas Chinese School	Nanning
201.	Beijing Normal University, Zhuhai	Zhuhai
202.	Fushun Teachers College	Fushun
203.	Harbin University of Commerce	Harbin
204.	Tianshui Normal University	Tianshui
205.	Luoyang Normal University	Luoyang
206.	Baotou Teachers College	Baotou
207.	Agricultural University of Hebei Province	Baoding
208.	Tianjin University of Sport	Tianjin
209.	Yangtze Normal University	Chongqing
210.	Jilin Agricultural Science and Technology University	Jilin
211.	East China Jiaotong University	Nanchang

	สถานศึกษา	สถานที่ตั้ง
212.	Chongqing University of Arts and Sciences	Chongqing
213.	North China Institute of Science and Technology	Langfang
214.	Qinghai University	Xining
215.	Anhui University of Technology	Anshan
216.	Northwest University of Politics and Law	Xi'an
217.	Jiaozuo University	Jiaozuo
218.	Yiwu Industrial and Commercial College	Yiwu
219.	China Europe International Business School	Shanghai
220.	Gannan Medical University	Ganzhou
221.	Shanxi University	Taiyuan
222.	Shanghai University of Engineering Science	Shanghai
223.	Guangxi University of Foreign Languages	Nanning
224.	Zhejiang Yuexiu University of Foreign Languages	Zhenjiang
225.	Qingdao Qiushi College	Qingdao
226.	Civil Aviation University of China	Tianjin
227.	Huhhot University for Nationalities	Huhehaote
228.	Tianjin Guoji Wenhua Jinxiu Xueyuan	Tianjin
229.	Huzhou Teachers College	Huzhou
230.	Huaihua University	Huaihua
231.	YiLi Normal University	Yining
232.	Xing An Vocational and Technical College	Ulan Hot
233.	Yan'an University	Yan'an
234.	Tianjin International Language and Culture Learning Institute	Tianjin
235.	Hulunbeier University	Hulunbeier
236.	Tianjin Institute Of Chinese Culture	Tianjin
237.	Jilin Russian Language Institute	Changchun
238.	Bincai Chinese College	Harbin
239.	Harbin Institute of Technology Shenzhen Graduate School	Shenzhen

1.2 มหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชนที่เปิดสอนระดับปริญญา หลักสูตรการสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศ
ในสาธารณรัฐประชาชนจีน

	School Name	City
1.	Beijing Language and Culture University	Beijing
2.	East China Normal University	Shanghai
3.	Shanghai Normal University	Shanghai
4.	Shanghai University	Shanghai
5.	Changchun University of Science and Technology	Changchun
6.	Heilongjiang University	Harbin
7.	Harbin Normal University	Harbin
8.	Liaoning Normal University	Dalian
9.	Jiangsu University	Zhenjiang
10.	Shandong University	Jinan
11.	Wuhan University	Wuhan
12.	Shaanxi Normal University	Xi'an
13.	Soochow University	Suzhou
14.	University of Jinan	Jinan
15.	South China University of Technology	Guangzhou
16.	China Women's University	Beijing
17.	Shanghai University of Finance and Economics	Shanghai
18.	Shandong Normal University	Jinan
19.	Bohai University	Jinzhou
20.	MinZu University of China	Beijing
21.	Yantai University	Yantai
22.	Nanjing University	Nanjing
23.	Nanjing Normal University	Nanjing
24.	Southwest University	Chongqing
25.	Guangxi Normal University	Guilin
26.	Hebei University	Baoding
27.	Hunan Normal University	Changsha
28.	Yunnan University	Kunming
29.	Chengdu University	Chengdu
30.	Zhejiang University of Technology	Hangzhou
31.	Central China Normal University	Wuhan
32.	Liaoning University	Shenyang
33.	Nanchang University	Nanchang

	School Name	City
34.	Yuxi Normal University	Yuxi
35.	Sichuan Normal University	Chengdu
36.	Zhejiang University	Hangzhou
37.	Beijing Chinese Language and Culture College	Beijing
38.	Honghe University	Mengzi
39.	Chongqing Normal University	Chongqing
40.	Chongqing Technology and Business University	Chongqing
41.	Tianjin Normal University	Tianjin
42.	Tianjin Foreign Studies University	Tianjin
43.	Northwest University	Xi'an
44.	GuangXi University for Nationalities	Nanning
45.	Southwest University of Science and Technology	Mianyang
46.	Shandong University of Finance and Economics	Jinan
47.	China West Normal University	Nanchong
48.	Xi'an Polytechnic University	Xi'an
49.	Jiangxi University of Science and Technology	Ganzhou
50.	Qiqihar University	Qiqihaer
51.	Shaoxing University	Shaoxing
52.	Puer University	Puer
53.	Sichuan International Studies University	Chongqing
54.	Huzhou Teachers College	Huzhou

ภาคผนวก 2

**ตัวอย่างรายวิชาหลักสูตรระยะยาว
สำหรับปีการศึกษา 2015 ภาคการศึกษาที่ 2**

▪ ตารางที่ 1

กลุ่ม/รายวิชา		ตำรา	จำนวนคาบ/ สัปดาห์	วัน-เวลา				
				จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
กลุ่ม 1	ภาษาจีน	起步 1	10	1-2	1-2	7-8	5-6	3-4
	การพูด	初口 1	10	3-4	3-4	5-6	7-8	1-2
กลุ่ม 2	ภาษาจีน	起步 1	10	3-4	3-4	1-2	5-6	3-4
	การพูด	初口 1	10	1-2	1-2	3-4	7-8	1-2
กลุ่ม 3	ภาษาจีน	起步 2	8	7-8	7-8	5-6	3-4	
	การพูด	初口 2	8	5-6	3-4	1-2		3-4
	วิชาเลือก		4					
กลุ่ม 4	ภาษาจีน	起步 2	8	7-8	1-2	5-6	5-6	
	การพูด	初口 2	8	5-6		1-2	3-4	3-4
	วิชาเลือก		4					
กลุ่ม 5	ภาษาจีน	加速 1	8	1-2	7-8	5-6	5-6	
	การพูด	初口 3	8	5-6	1-2	1-2		1-2
	วิชาเลือก		4					
กลุ่ม 6	ภาษาจีน	加速 2	8	7-8	3-4	3-4		3-4
	การพูด	初口 1	8	5-6	7-8	5-6	3-4	
	วิชาเลือก		4					
กลุ่ม 7	ภาษาจีน	加速 2	8	1-2	3-4	1-2	5-6	
	การพูด	中口 1	6		5-6		1-2	1-2
	วิชาเลือก		6					
กลุ่ม 8	ภาษาจีน	加速 2	8	1-2	1-2	1-2	5-6	
	การพูด	中口 1	6		5-6	3-4		3-4
	วิชาเลือก		6					
กลุ่ม 9	ภาษาจีน	冲刺 1	8	1-2	5-6		5-6	1-2
	การพูด	中口 2	6		1-2	1-2	7-8	
	วิชาเลือก		6					
กลุ่ม 10	ภาษาจีน	冲刺 1	8	7-8	5-6	1-2	5-6	
	การพูด	中口 2	6	1-2			1-2	3-4
	วิชาเลือก		6					
กลุ่ม 11	ภาษาจีน	冲刺 1	8	3-4	1-2		5-6	1-2
	การพูด	中口 2	6	1-2	5-6	3-4		

กลุ่ม/รายวิชา		ตำรา	จำนวนคาบ/ สัปดาห์	วัน-เวลา				
				จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
	วิชาเลือก		6					
กลุ่ม 12	ภาษาจีน	冲刺 1	8	1-2	3-4	3-4	1-2	
	การพูด	中口 2	6	3-4	5-6			1-2
	วิชาเลือก		6					
กลุ่ม 13	ภาษาจีน	冲刺 2	8		3-4	1-2	5-6	3-4
	การพูด	中口 3	6	1-2	5-6		1-2	
	วิชาเลือก		6					
กลุ่ม 14	ภาษาจีน	冲刺 2	8	1-2	1-2	1-2		1-2
	การพูด	中口 3	6	7-8	5-6		5-6	
	วิชาเลือก		6					
กลุ่ม 15	ภาษาจีน	冲刺 2	8	1-2	1-2	7-8	5-6	
	การพูด	中口 3	6	3-4		3-4	1-2	
	วิชาเลือก		6					
กลุ่ม 16	ภาษาจีน	冲刺 2	8	3-4	5-6	1-2	5-6	
	การพูด	中口 3	6	1-2			1-2	1-2
	วิชาเลือก		6					
กลุ่ม 17	ภาษาจีน	飞翔 1	6		1-2	5-6	3-4	
	การพูด	高口 1	6	3-4		3-4		3-4
	วิชาเลือก		8					
กลุ่ม 18	ภาษาจีน	飞翔 1	6		3-4	5-6		1-2
	การพูด	高口 1	6	3-4		7-8	3-4	
	วิชาเลือก		8					
กลุ่ม 19	ภาษาจีน	飞翔 1	6		1-2	5-6		1-2
	การพูด	高口 1	6	3-4		3-4	3-4	
	วิชาเลือก		8					
กลุ่ม 20	ภาษาจีน	飞翔 1	6		3-4	7-8	7-8	
	การพูด	高口 1	6	3-4		3-4		3-4
	วิชาเลือก		8					
กลุ่ม 21	ภาษาจีน	飞翔 2	6		3-4	3-4	3-4	
	การพูด	高口 2	6	3-4		5-6		3-4
	วิชาเลือก		8					
กลุ่ม 22	ภาษาจีน	飞翔 3	6		1-2	3-4	3-4	
	การพูด	高口 3	6	3-4		5-6		1-2
	วิชาเลือก		8					

กลุ่ม/รายวิชา		ตำรา	จำนวนคาบ/ สัปดาห์	วัน-เวลา				
				จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
กลุ่ม 23	ภาษาจีน	飞翔 3	6	3-4		5-6	3-4	
	การพูด	高口 3	6		3-4	3-4		3-4
	วิชาเลือก		8					

■ ตารางที่ 2

กลุ่ม	วิชา	จำนวน นักเรียน	จำนวนคาบ/ สัปดาห์	วัน-เวลา				
				จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
กลุ่ม 3-6	อักษรจีนระดับ ต้น	25	4		5-6		1-2	
	การฟัง ระดับต้น 1	30	4		5-6		1-2	
	การฟัง ระดับต้น 2	30	4		5-6		1-2	
กลุ่ม 7-16 วิชา เลือก	การออกเสียง 1	18	2	5-6				
	การออกเสียง 2	18	2			5-6		
	การฟัง ระดับกลาง	18	2			5-6		
	ฟัง พูด และดู ภาษาจีนจากสื่อ ระดับกลาง 1	18	4		7-8		3-4	
	ฟัง พูด และดู ภาษาจีนจากสื่อ ระดับกลาง 2	18	4		7-8		3-4	
	การเขียน ระดับกลาง	25	4		7-8		3-4	
	วิชาวัดและ อักษรจีน	30	4		7-8		3-4	
	ไวยากรณ์ ระดับกลาง	30	4		7-8		3-4	
กลุ่ม 7-23 วิชา เลือก	ภาษาจีนธุรกิจ ระดับกลาง	30	4		7-8		3-4	
	สัมมนาภาษา และวัฒนธรรม จีน		2		9-10			

กลุ่ม	วิชา	จำนวน นักเรียน	จำนวนคาบ/ สัปดาห์	วัน-เวลา				
				จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
กลุ่ม 17-23 วิชา เลือก	ภาษาจีนธุรกิจ ระดับสูง	30	4	1-2			5-6	
	หนังสือพิมพ์ ระดับสูง 1	30	4	1-2			5-6	
	หนังสือพิมพ์ ระดับสูง 2	30	4	1-2			5-6	
	เงินปริทัศน์	30	4	5-6		1-2		
กลุ่ม 17-23 วิชา เลือก	การเขียน ระดับสูง	25	4	5-6		1-2		
	ภาษาจีนโบราณ	30	4	5-6		1-2		
	การแปล อังกฤษ-จีน	30	4		5-6		1-2	
	การอ่านนวน- นิยายจีนยุค ปัจจุบัน	30	4		5-6		1-2	
	คำไวยากรณ์จีน	30	4		5-6		1-2	
กลุ่ม 7-23 วิชา เลือก	สัมมนาภาษา และวัฒนธรรม จีน		2		9-10			

ក្រាហ្វិក ៣
តំបន់ប្រតិបត្តិការកសិកម្ម

对外汉语教育学院 2015 年秋季学期开学日程安排

SCHEDULE FOR AUTUMN SEMESTER 2015
SCHOOL OF CHINESE AS A SECOND LANGUAGE

日期 DATE	星期 DAY	时 间 TIME	内容/事项 ACTIVITY	地 点 VENUE
9月9日 Sep.9	三 Wed.	8:00-10:00	长期项目分班考试 Placement Test for Long-term Students	理教 107、108 Room 107、108.
			CIEE 项目分班考试 Placement Test for CIEE Students	Natural Sciences Teaching Building No.4
		8:30-10:30	预科项目分班考试 Placement Test for Foundation Program Students	对外汉语教育学院报告厅 B101 Room B101 School Of Chinese As A Second Language
9月10日 Sep.10	四 Thu.	9:00	公布汉语、口语等级名单 Textbook and Namelist Check	对外汉语教育学院 (方李邦琴楼) School Of Chinese As A Second Language
		9:30-11:00	确认教材 Textbook Confirmation	(Florence Lee Fang Building)
			注册+买教材+发教材 Registration, Textbooks Purchase/Acquisition	
		8:30-9:30	预科买书 Textbooks Purchase for Foundation Students	
9月11日 Sep.11	五 Fri.	9:00	公布分班名单和学期课表 (对外汉语学院楼张贴和学院网站主页公布) Namelist and curriculum will be put on the web page and the entrance hall of the Florence Lee Fang Building. (http://hanyu.pku.edu.cn/)	
		9:00-10:30	教研室答疑、调整 Inquiries and Class Replacement	对外汉语教育学院 109 Room 109. School Of Chinese As A Second Language
9月14日 Sep.14	一 Mon.	长期班必修课、预科班开始上课 Compulsory Courses Begin		
9月21日 Sep.21	一 Mon.	选修课开始上课 Elective Courses Begin		
10月19日-23日 Oct. 19-23	必修课 (汉语、口语) 第一次月考 The 1st Test for the Compulsory Courses (Hanyu and Kouyu)			
11月9日-13日 Nov.9-13	选修课 (包括初级班听力课) 期中考试 Mid-term Test for Elective Courses and Elementary Chinese Listening			
11月23日-27日 Nov.23-27	必修课 (汉语、口语) 第二次月考 The 2nd Test for the Compulsory Courses (Hanyu and Kouyu)			
11月30日-12月3日 Nov.30-Dec.3	汉语演讲比赛 The Chinese Speech Contest			
1月4日-8日 Jan.4-8	必修课 (汉语、口语) 和选修课 (包括初级班听力课) 期末考试 Final Examination for All the Courses 1月7日汉语考试; 1月8日口语考试 The final examination for Hanyu and Kouyu will be arranged on January 7th and 8th respectively.			
放假或停课 National Holidays	1、国庆节 (National Day Holiday): 10月1日-7日 2、元旦 (New Year's Day): 2016年1月1日 (no classes from October 1 to October 7)			

考勤规定(Attendance)

- 学生应按时上课，不迟到不早退不缺席。迟到或早退三次算旷课一次，旷课一次考试时扣除成绩 1 分，病假有医生假条不扣分，无医生假条视同事假，事假缺席一次扣除 0.5 分。（一次指 2 学时）

Students are required to be punctual and present for each class and not to leave earlier than required. Being late or leaving earlier for three times is treated as absence from the class for one time, the penalty for which is 1 mark deducted from your monthly score. Absence for illness may be exempt from penalty if a doctor's certificate is submitted. Without a doctor's certificate, absence for illness will be treated in the same way as absence for business reasons, for which 0.5 marks will be deducted from the monthly score for each two hours.

- 因故不能上课需要请假者，3 天以内(含三天)的由任课教师批准，超过 3 天由对外汉语教育学院（方李邦琴楼 218）批准，超过 10 天由留学生办公室批准。

The course teacher has the right to approve students' leaves of less than three days. For leaves of more than three days, students need to ask administrative staff of the School (Room 216, Florence Lee Fang Building) for permission. For leaves of more than seven days, students must report to the Office for International Students division and get its approval.

- 期末时，一门课累计缺席达到或超过该课总课时四分之一者，不能获得该课学期成绩；

Students who miss a quarter (and above) of hours of a course will automatically be treated as failures of the course.

留学生常见问题

1、什么是分班考试？

分班考试是新学期汉语水平测试，非常重要！凡到对外汉语教育学院学习的留学生，都必须参加。学院会根据考试成绩，安排相应的教材和班级。

2、考试不理想，影响分班怎么办？

按照开学日程，一定要把握“确认教材”阶段。根据汉语水平测试公布的名单，请先到样书室，仔细阅读即将学习的教材。如果觉得教材不适合，一定要在“确认教材”阶段，请老师对你进行再次测试，最终确定教材。错过机会，是不可能换班的哦！

3、申请入系的学生该怎么办？

申请入系的学生可在汉语水平测试成绩公布后，及时到北京大学留学生办公室（新太阳 330）报到、确认。不能被批准入系的学生，要及时在“确认教材”阶段完成确认，以免耽误自己，无法选入合适的班级。

4、怎么才能拿到成绩单？

学院规定学生周课时必须达到 18 学时，但不能超过 20 学时。学时不足者，期末将不能得到学习成绩。一门课累计缺勤达到或超过该课总课时 1/4 者，不能获得该课学期成绩；

5、我们的课程有哪些，一个学期几次考试？

长期项目设有必修课、选修课。必修课一学期三次考试，选修课一学期两次考试。参考学期日程，请安排好自己的出行计划。

6、期末考试若有事不能参加可以补考吗？

期末考试时间不可以更改，也不能补考。请务必安排好自己的出行计划，以免和考试时间冲突。

7、选好课之后在哪里购买教材呢？

所有的留学生在“确认教材”后可以直接在对外汉语教育学院购买教材，具体的时间请仔细查阅开学日程安排。

8、怎么请假？

请假首先要告知自己的任课老师。根据学院的考勤规定，在老师的指导下，填写请假单，并请老师签署意见。依据学院的考勤规定，无突发事件需提前至少一周告知任课教师。所有的请假都要提供写实性的证明。

9、什么是班长？

欢迎大家竞选各班班长。这是具有我们中国特色的 teacher assistant，我们将会给予一定的鼓励！在北大的学习也许只有一个学期，欢迎大家把握机会，加入到班长的集体中。

10、为什么要参加教学评估呢？

每学期老师会通知大家到留学生教辅管理系统 hy.pku.edu.cn 参加教学评估。所有评估都是匿名的，请放心。评估之后，无论你走到哪里，你都可以随时登陆系统查阅在北大学习的成绩。

11、一个班有多少人？

每个班原则上不低于 14 人，若人数不足，学院可视情况撤销或合并该班。选修课每班不低于 15 人，不足 15 人时，学院可取消该门选修课，同时通知学生另选其它选修课。

12、我是外系学生，可以上本学院的汉语课吗？

因师资有限，为保证小班教学的效果。学院的所有留学生课程不允许旁听。在满足本院教学的情况下，外系学生可选修一门高级选修课，此课程将记入你的成绩，请保证出勤。

ក្រាហ្វិក ៤

តំបន់បែបប្រភេទផ្សេងៗ

4.1 留学生教材更换

对外汉语教育学院 留学生教材更换初审单

学号:	姓名:
联系方式:	
目前的班级:	
目前的教材:	
申请更换教材的理由:	签名:
主班教师意见:	签名:

准许学生更换教材通知

同意原_____班学生_____（学号：_____）将原教材
更换为_____，即日起进入_____班上课。

签名:

4.2 教学评估问卷

北京大学对外汉语教育学院教学评估问卷 (XX 课)
XX 课_____班

同学：你好！

请你按照对各项的赞成程度进行选择。

A 非常赞成；B 赞成；C 还可以；D 不太赞成。

(Please choose one from A, B, C, D in accordance with the degree of your approval of each description about your teacher's performance in class) :

A. Strongly agree B. Agree C. Neutral D. Disagree

1. 老师上课的方法我很喜欢 A B C D
(I appreciate his /her teaching method.)
2. 老师的讲解很清楚 A B C D
(The teacher's explanations are clear.)
3. 老师比较公平地给每个学生练习的机会 A B C D
(The teacher gives each student equal opportunities.)
4. 上课时老师很注意我们是不是听懂了。 A B C D
(The teacher tries to let us understand.)
5. 老师给我们的作业量很合适。 A B C D(太少)
(The amount of homework is adequate.)
6. 老师很注意复习学习过的内容。 A B C D
(The teacher reviews what we've learned.)
7. 老师很注意调节课堂气氛。 A B C D
(The teacher tries to liven up the atmosphere of class.)
8. 老师对我们的练习、作业评改很认真。 A B C D
(The teacher corrects our exercises and homework carefully.)
9. 老师回答问题很耐心。 A B C D
(The teacher patiently answers my questions.)
10. 总的来说，我认为 XX 课老师很好。 A B C D
(Generally speaking, he/she is a good teacher.)

请写出你认为老师最值得肯定的方面和需要改进的方面：

(Please write down the teacher's aspects to be praised and to be improved.):

最值得肯定的方面 (the aspects to be praised.):

- 1.
- 2.
- 3.

需要改进的方面 (the aspects to be improved.):

- 1.
- 2.
- 3.

4.3 留学生补考申请单

北京大学对外汉语教育学院
外国留学生补考申请单存根

学号 _____ 姓名 _____ 国籍 _____

班级 _____ 联系方式 _____

申请补考理由（需另附纸质证明文件）：

补考科目：

北京大学对外汉语教育学院
外国留学生补考申请单

学号：姓名：国籍：班级：

申请补考理由（需另附纸质证明文件）：

补考科目：

任课教师意见：

签名：年月 日

学院意见：

签名：年 月 日

4.4 留学生请假单

北京大学对外汉语教育学院
外国留学生请假单存根

学号_____姓名_____国籍_____

班级_____联系方式_____

请假事由:

请假时间: 年 月日至年 月日

北京大学对外汉语教育学院
外国留学生请假单

学号: 姓名: 国籍: 班级:

请假理由:

请假时间: 年月日至年月日

任课教师意见:

签名: 年月日

学院意见:

签名: 年月日

4.5 教师教学总结表

教师教学总结表
(XX年X季学期)

教师	课程	班级
教学计划完成情况:		
教学方法及成功经验:		
教学中发现的主要问题及其原因:		
教材与参考书使用情况及对以后选取教材的建议:		
对教学管理以及其他方面的建议:		
班级语言实践活动组织情况 (仅需主班教师填写)		

ภาคผนวก 5

ตัวอย่างรายวิชาบังคับกับวิชาเอกสาขาภาษาและวัฒนธรรมดีจีน
มหาวิทยาลัยปักกิ่ง (สำหรับนักเรียนต่างชาติ)

ชื่อรายวิชาภาษาจีน	ชื่อรายวิชาภาษาไทย	จำนวน หน่วยกิต	ชั้นปีที่เปิดสอน
汉语听说（上）	การฟัง-พูดภาษาจีน (ต้น)	4	เทอมต้น ชั้นปีที่ 1
汉语听说（下）	การฟัง-พูดภาษาจีน (ปลาย)	4	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 1
阅读与写作（初级）	การอ่านและการเขียน (ระดับต้น)	4	เทอมต้น ชั้นปีที่ 2
阅读与写作（中级上）	การอ่านและการเขียน (ระดับกลางต้น)	4	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 2
阅读与写作（中级下）	การอ่านและการเขียน (ระดับกลางปลาย)	4	เทอมต้น ชั้นปีที่ 3
阅读与写作（高级）	การอ่านและการเขียน (ระดับสูง)	4	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 3
现代汉语（上）	ภาษาจีน (ต้น)	4	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 1
现代汉语（下）	ภาษาจีน (ปลาย)	4	เทอมต้น ชั้นปีที่ 2
古代汉语（上）	ภาษาจีนโบราณ (ต้น)	4	เทอมต้น ชั้นปีที่ 2
古代汉语（下）	ภาษาจีนโบราณ (ปลาย)	4	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 2
古文选读	การอ่านบทคัดสรรจีนโบราณ	2	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 1
中国古代文学（1）	วรรณคดีจีนโบราณ (1)	3	เทอมต้น ชั้นปีที่ 2
中国古代文学（2）	วรรณคดีจีนโบราณ (2)	3	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 2
中国古代文学（3）	วรรณคดีจีนโบราณ (3)	3	เทอมต้น ชั้นปีที่ 3
中国古代文学（4）	วรรณคดีจีนโบราณ (4)	3	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 3
中国现代文学（上）	วรรณคดีจีนสมัยใหม่ (ต้น)	2	เทอมต้น ชั้นปีที่ 2
中国现代文学（下）	วรรณคดีจีนสมัยใหม่ (ปลาย)	2	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 2
中国当代文学（上）	วรรณคดีจีนร่วมสมัย (ต้น)	2	เทอมต้น ชั้นปีที่ 3
中国当代文学（下）	วรรณคดีจีนร่วมสมัย (ปลาย)	2	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 3
中文工具书使用	การใช้หนังสืออ้างอิงภาษาจีน	3	เทอมต้น ชั้นปีที่ 3
中国古代文化基础	วัฒนธรรมจีนโบราณเบื้องต้น	2	เทอมต้น ชั้นปีที่ 4
中国古代史（历史系）	ประวัติศาสตร์จีนโบราณ (สาขาวิชาประวัติศาสตร์)	4	เทอมต้น ชั้นปีที่ 1
中国近现代史（历史系）	ประวัติศาสตร์จีนยุคใกล้ (สาขาวิชา ประวัติศาสตร์)	4	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 1
中国民俗与社会生活	วิถีชนและสังคมจีน	2	เทอมต้น ชั้นปีที่ 2
中国民间文学	วรรณคดีพื้นบ้านจีน	2	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 3
中国人文地理	ภูมิศาสตร์จีน	2	เทอมปลาย ชั้นปีที่ 3
媒体新闻视听与读解	ดูและฟังข่าวจากสื่อ	2	เทอมต้น ชั้นปีที่ 3
中国影视鉴赏与分析	การวิเคราะห์ภาพยนตร์	2	เทอมต้น ชั้นปีที่ 4

เกี่ยวกับผู้วิจัย

ชื่อ- ชื่อสกุล วิวาวรรณ สุนทรจามร
ที่ทำงานปัจจุบัน สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และประยุกต์ศิลป์
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และประยุกต์ศิลป์
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2525 ศศ.บ. (สาขาการสื่อสารมวลชน-หนังสือพิมพ์)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2530
Cert. in Modern Chinese Beijing Language and
Culture University, P.R.C.
พ.ศ. 2531 Cert. in Chinese Language and Literature Peking
University, P.R.C.
พ.ศ. 2535 MA. Modern Chinese
(Teaching Chinese as a Foreign Language)
Peking University, P.R.C.

ผลงานตีพิมพ์

Wipawan Sundarajamara. 2006. 汉- 泰定语语序对比研究 (Comparative Study of Chinese - Thai attributive word order), UTCC International Conference 2006: Language in the Realm of Social Dynamics. Bangkok
วิวาวรรณ สุนทรจามร. 2553. ตำราภาษาจีนระดับอุดมศึกษา เล่มที่ 1 (หน่วยที่ 5-8).
กรุงเทพฯ : ศูนย์จีนศึกษาสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 54 หน้า.

คณะผู้ดำเนินงาน

ที่ปรึกษา

ดร.กมล รอดคล้าย

เลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

นายชาญ ตันติธรรมถาวร

ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา

นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

นางสาวประภา ทันตศุภารักษ์

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

คณะผู้พิจารณา

ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

รศ.ดร.ปกรณ์ ลิ้มปยุตธรรม

อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาจีน

รศ.ดร.พัชนี ตั้งยืนยง

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะนักวิจัย

อาจารย์วิภาวรรณ สุนทรจามร

หัวหน้าคณะนักวิจัย

ดร.หทัย แซ่เจี๋ย

นักวิจัย

ดร.ภูวกร ฉัตรบำรุงสุข

นักวิจัย

อาจารย์กำพล ปิยะศิริกุล

นักวิจัย

ผศ.ดร.นริศ วศินานนท์

นักวิจัย

ผศ.ดร.กนกพร ศรีญาณลักษณ์

นักวิจัย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวขนิษฐา จิรวีริยวงศ์

หัวหน้าโครงการ

นางคัทธรีญา แจ้งเดชา

นักวิชาการประจำโครงการ

นางสาวธีรตา เทพมณฑทา

นักวิชาการประจำโครงการ

บรรณาธิการ

นางสาวชนิษฐา จีรวิริยวงศ์

นางศัทธรีญา แจ้เงเดชา

หน่วยงานรับผิดชอบ

กลุ่มพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการศึกษากับต่างประเทศ

สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

